

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA

30. január 2025

číslo 2

ročník XXXVI

cena 0,70 €

Sociálne

služby
v meste
str. 4

150 rokov

turistických
trás
str. 5

125 rokov

múzejníctva
v Štiavnicí
str. 11

Ďakovné listy dobrovoľníkom

V utorok 28. 1. 2025 odovzdala primátorka mesta Nadežda Babiaková ďakovné listy 57 dobrovoľníkom a organizáciám za dobrovoľnícke aktivity v roku 2024.

Dobrovoľníci a ich aktivity boli rozdelené do troch kategórií. Prvou bola skupina dobrovoľníkov z radov zamestnancov MsÚ, ktorí sa okrem iných aktivít zapojili aj do projektu „Kolkó lásky sa zmestí do krabice od topánok“. Druhou skupinou boli dobrovoľníci a organizácie, ktorí pomáhali pri organizácii Cestného behu Trate mládeže

Ocenení dobrovoľníci mesta FOTO MICHAL KRÍŽ

33.str.

Absolutórium

pre Okresný úrad Banská Štiavnica

Celá naša krajina od začiatku tohto roku žila a stále ešte žije v dôsledkoch ochromenia katastrálnych úradov na celom Slovensku, čo bolo zapríčinené v dovtedy nevídaným heckerským útokom. Katastrálne úrady, ktoré sú integrálnou súčasťou okresných úradov, sa aj v minulom týždni stále z tohto spamätávajú a ešte nesfunkčnili svoju činnosť. Mimoriadne príjemne zarezonovala informácia vo viacerých médiách už 13.1.2025, že medzi prvými katastrálnymi úradmi na Slovensku, ktoré sfunkčnili svoju činnosť, bola aj Banská Štiavnica. K tomuto všetkému treba dodať len to, že Okresný úrad v Banskej Štiavnicí má novú prednostku Mgr. Simonu Gulákovú len od 15.12.2023, teda je vo funkcii len niečo vyše roka a už aj v týchto aktivitách Okresný úrad Banská Štiavnica sa jednoznačne zaradil medzi tie najúspešnejšie. Treba len dúfať, že podobných informácií o činnosti nášho okresného úradu bude čoraz viac.

Michal Kríž

citát

„Láska je energia, láska je radosť, láska je život.“

Daniel Sárkány

Poskytnutie dotácií (finančných prostriedkov)

z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica podľa VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 pre rok 2025.

Vzhľadom k tomu, že mestské zastupiteľstvo v termíne do 31.12.2024 neschválilo rozpočet mesta pre rok 2025, Mesto Banská Štiavnica sa nachádza od 1.1.2025 v rozpočtovom provizóriu. V zmysle §11 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov obec **nesmie počas rozpoč-**

tového provizória poskytovať dotácie z rozpočtu obce. Z tohto dôvodu oznamujeme, že nebudeme počas rozpočtového provizória poskytovať dotácie z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica podľa VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1. Z tohto dôvodu žiadosti o poskytnutie dotácií z rozpočtu mesta podané do 31.12.2024 sa nebudú posudzovať. V prípade schválenia rozpočtu mesta mestským zastupiteľstvom a vylčenia finančných prostriedkov na poskytnutie dotácií z rozpočtu

Mesta Banská Štiavnica podľa VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 pre rok 2025, stanoví mesto nový termín na podávanie žiadostí o poskytnutie dotácií (finančných prostriedkov) z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica podľa VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 pre rok 2025. **O možnosti a termíne podávania nových žiadostí vás budeme vopred informovať v Štiavnických novinách, internetovej a facebookovej stránke mesta.**

MsÚ

INZERCIA

BANSKÁ ŠTIAVNICA 15.2.2025, 19:00 hod.

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pi: 7:00 - 15:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZĽAVA 10%

z programu
primátorky**20.1.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k rozpočtu mesta na rok 2025.
- Pracovné rokovanie so zástupcom Kalvárskeho fondu.

21.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na rokovaní kooperačnej rady Strategicko-plánovacieho regiónu Banská Štiavnica-Žarnovica-Žiar nad Hronom.

22.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k úpravám miestnych komunikácií.

23.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Výberové konanie na riaditeľa OOCR RBS.
- Rokovanie predstavenstva OOCR RBS.

24.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na otvorení technickej triedy v Materskej škole Guliver.
- Pracovné rokovanie k návrhom projektov financovaných z rozpočtu OOCR RBS.
- Pracovné rokovanie o postupe prác na rekonštrukcii krovu Základnej umeleckej školy.

27.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Kontrola pokračovania rekonštrukčných prác na radnici.
- Redakčná rada ŠN.

Štiavničania, Štiavnica, média a súvzťažnosti

13.1. vo viacerých médiách odznela potešiteľná správa, že banskoštiavnický katastrálny úrad, ktorý je súčasťou okresného úradu po predchádzajúcom znefunkčnení následkom kybernetického útoku bol opäť sfunkčnený, a to len medzi niekoľkými úradmi na Slovensku.

20.1. v rádiu Slovensko o 6.35 h bola spomienka na prof. Štefana Nosála v súvislosti s tým, že sa narodil v tento deň v r. 1927. Bol od počiatkov Lúčnice, ktorá vznikla medzi brigádnikmi na stavbe Traťe mládeže z Hronskej Dúbravy do Banskej Štiavnice jej členom a v ďalšom vedúcim tohoto svetoznámeho folklórneho súboru, ktorý zviditeľňoval a dodnes zviditeľňuje naše nedostižné folklórne umenie po celom svete.

22.1. v rádiu Devín o 14.h bola informácia o tom, že sa začal nakrúcať veľkofilm o Ludovítovi Štúrovi. Na jar tohto roku bude prebiehať nakrúcanie tohoto filmu aj v Banskej Štiavnici.

24.1. o 20.05 h v rádiu Slovensko bola podrobná reportáž o Slovenskom národnom múzeu - etnografickom múzeu v Martine. Jeho vznik je neodmysliteľne spojený s Andrejom Kmeťom, ktorý 28 rokov pôsobil ako katolícky kňaz v Preňčove a ktorého archeologic-

ké prírodovedné výskumy európskeho významu sú neodmysliteľne spojené hlavne so Sitnom a jeho bezprostredným okolím.

25.1. v rádiu Slovensko v relácii Rádiovíkend medzi 9.05-10.00 h bola excelentná reportáž o podujatí, ktoré sa uskutočnilo v Banskej Štiavnici začiatkom tohto roku s pripomenutím si 150. výročia označenia prvého turistického chodníka na Slovensku, čo sa udialo v r. 1874 v Štiavnických vrchoch ku štólmi Gedeon v Hodruši. V reportáži z tohto významného celoslovenského podujatia malo slovo až 12 účastníkov, medzi ktorými bola aj predstaviteľka ministerstva cestovného ruchu a športu, ale aj predseda Zväzu slovenských turistov. Najpotešiteľnejšie bolo, že najerudovanejšie vystúpenia mali naši spoluobčania - zastupujúca prednostka Mestskeho úradu v Banskej Štiavnici Mgr. Henrieta Godová a predseda banskoštiavnického Klubu slovenských turistov Ing. Róbert Melcer.

25.1. o 13.00 h vo viacerých médiách bola tlačová konferencia predstaviteľov strany Hlas - SD po ukončení ich kongresu. Bol medzi nimi aj náš spoluobčan Mgr. Lukáš Pellegrini, predseda krajskej organizácie tejto strany v Banskej Bystrici.

Ján Novák

Kam s vianočnými stromčekmi?

Použitie živé vianočné stromčeky treba dávať ku stojiskám odpadových nádob a vedľa murovaných stojísk, nie do stojísk. Odtiaľ ich Technické služby zbierajú a dávajú na kompostáreň.

Vianočný stromček môžete, samo-

zrejme, priniesť aj priamo na zberný dvor mesta Banská Štiavnica, ul. Antolská 46. Prosíme, aby ľudia stromčeky zbavili všetkých ozdôb a pozlátok (prevažne z plastu), lebo pokiaľ zostanú na stromčekoch, kontaminujú výsledný kompost. Ďakujeme!

Miloš Veverka,

Technické služby, m. p., BS

Vianočné stromčeky pri stojiskách FOTO ARCHÍV AUTORA

z programu
primátorky**28.1.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Slávnostné odovzdávanie ďakovných listov dobrovoľníkom za rok 2024.
- Riešenie právnych vecí mesta.

29.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Príprava materiálov k rekonštrukcii historických objektov.

30.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na konferencii štátom podporovaného nájomného bývania.

31.1.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k rozpočtu Technických služieb, m.p., Banská Štiavnica.

1.2.

- Občiansky obrad - zlatý sobáš.

Viera Lauková

Budova radnice

je neprístupná!

Oznamujeme obyvateľom a návštevníkom mesta, že budova historickej radnice je z dôvodu rekonštrukcie neprístupná pre zamestnancov MsÚ a verejnosti v termíne **od 28. 1. do 6. 2. 2025**. Z uvedeného dôvodu vám odporúčame komunikovať s pracovníkmi odd. výstavby, ÚP a ŽP, ktorí sídlia v radnici (Ing. Kladivková, Mgr. Hulinová, PhDr. Sedileková, Ing. Chrenko, D. Vahlandt) a sekretariátom primátorky len telefonicky alebo e-mailom. Ďakujeme za pochopenie!

MsÚ

Bazén v Guliveri

1. februára zatvorený!

Oznamujeme verejnosti, že dňa 1. 2. 2025 (sobota) bude bazén v SZŠ Guliver pre verejnosť zatvorený. Ďakujeme za pochopenie!

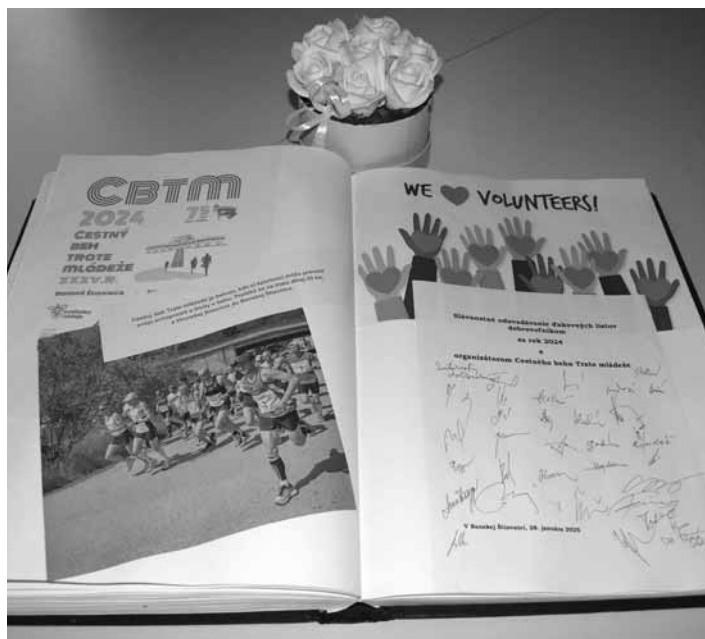
MsÚ

Ďakovné listy dobrovoľníkom

§1.str. alebo ho vecne alebo finančne podporovali. Bola to vhodná príležitosť poďakovať sa im za pravidelnú i nepravidelnú pomoc pri organizovaní podujatia, ktoré sme sa rozhodli ukončiť z dôvodu nízkeho záujmu bežcov o tieto preteky. Poslednou kategóriou boli dobrovoľníci a organizácie nominovaní verejnosťou, a to: OZ Štiavnický tajch, Vladimír Gazda, OZ Túlavá labka, DHZ Banská Štiavnica, Internátni dobrovoľníci, MŠ 1. mája, Mestské lesy Banská Štiavnica, s. r. o., Henrieta Godová. Ďakujeme všetkým za ich účasť a najmä za dobrovoľnícke aktivity, ktorými pomohli zlepšiť našu komunitu a najmä samých seba.

Henrieta Godová

Zápis do pamätnej knihy mesta FOTO MICHAL KRÍŽ

Daňové povinnosti občanov v 1. štvrtroku 2025

Aké daňové povinnosti vás čakajú začiatkom nového roka?

Daň z nehnuteľností a daň za psa

Prvou povinnosťou všetkých vlastníkov nehnuteľností na území mesta je podanie daňového priznania na daň z nehnuteľností. **Priznanie je povinný podať vlastník, u ktorého nastali zmeny vo vlastníctve nehnuteľností k 1. 1. 2025.** Takou zmenou je napr. kúpa domu, pozemku, bytu, získanie nehnuteľnosti v dedičskom konaní a pod. Ale zmenou je aj predaj nehnuteľností, to znamená, že vlastník dom, pozemok alebo byt predá ďalšej fyzickej alebo právnickej osobe. Vlastník, u ktorého nenastali zmeny, daňové priznanie nemusí podať.

Termín na podanie daňového priznania na daň z nehnuteľností a daň za psa je 31. 1. 2025.

Za nepodanie priznania v lehote do 31. 1. 2025 bude daňovníkovi vyrubená pokuta od 5 € do 3 000 €, najviac do výšky vyrubenej dane.

Daňové priznanie je možné poslať poštou, mailom, elektronicky, resp. osobne v podateľni klientskeho centra MsÚ.

Daňové priznanie musí daňovník podať aj počas roka, ak nadobudne nehnuteľnosť dedením alebo vydražením.

Daňové priznanie sa podáva aj v prípade, že daňovník nadobudol psa, a to aj v prípade, že daňová povinnosť zanikla – pes zmenil vlastníka alebo uhynul.

Poplatok za komunálny odpad

V januári je už možnosť doručenia dokladov preukazujúcich nárok na úľavu alebo odpustenie poplatku za komunálny odpad. Ide väčšinou o doklady preukazujúce pobyt, štúdium alebo prácu v zahraničí, mimo miesta trvalého pobytu a pod.

Podnikajúce subjekty, ktoré majú množstvový zber KO sú taktiež povinné ohlásiť vznik, zánik do 30 dní odo dňa, kedy nastala skutočnosť a akúkoľvek inú zmenu subjektu najneskôr do 31. 3. 2025. Každá ďalšia zmena nahlásená po 31.3.2025 bude platná až od 1. 1. 2026. Subjektom, ktoré sú prihlásené na kontajnerovo-intervalový systém zberu KO a nemajú žiadnu zmenu, bude doručený predpis poplatku/dane automaticky. **K nahláseným nádobám budú prebiehať kontroly počas celého roka. Preto je nevyhnutné, aby každá nádoba bola označená názvom prevádzky.**

Zároveň oznamujeme občanom, že od 1. 1. 2025 do 31. 1. 2025 došlo k dočasnej zmene úradných hodín na ekonomickom oddelení MsÚ, a to nasledovne:

pondelok	8.00 – 11.30 h 12.00 – 15.00 h
utorok	8.00 – 11.30 h 12.00 – 15.00 h
streda	8.00 – 11.30 h 12.00 – 16.30 h
štvrtok	neúradný deň
piatok	8.00 – 11.30 h 12.00 – 13.30 h

V prípade otázok je možné obrátiť sa na príslušných zamestnancov:

Daň z nehnuteľností – fyzické osoby: Martina Luptáková, martina.luptakova@banskastiavnica.sk, tel.: 045/694 96 34

Daň z nehnuteľností – právnické osoby: Ing. Martina Mojžišová, martina.mojzisova@banskastiavnica.sk, tel.: 045/694 96 34

Daň za psa: Ing. Martina Mojžišová
Poplatky za komunálne odpady – fyzické osoby: Janka Beňovicová, janka.benovicova@banskastiavnica.sk, tel.: 045/694 96 32

Poplatky za komunálne odpady – právnické osoby: Bc. D. Čížová, dominika.cizova@banskastiavnica.sk, tel.: 045/694 96 32

Rozhodnutia o vyrubení dane a poplatkov za komunálny odpad sa budú zasielať v mesiaci máj a bude ich možné zaplatiť v hotovosti do pokladnice MsÚ (klientske centrum), bankovým prevodom alebo prostredníctvom QR kódu.

Ekonomické odd. MsÚ

Okresný úrad

Banská Štiavnica informuje - zmena k Ohláseniu o vzniku odpadu a nakladaní s ním za rok 2025

Okresný úrad Banská Štiavnica, odbor starostlivosti o životné prostredie upozorňuje všetky právnické a fyzické osoby – podnikateľov, na povinnosť držiteľa odpadu uvedenú v § 14 ods. 1 písm. g) zákona č. 79/2018 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tohto ustanovenia je držiteľ odpadu povinný ohlasovať údaje z evidencie od 1.1.2025 len **elektronicky** prostredníctvom informačného systému odpadového hospodárstva Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ISOH“) **najneskôr do 31.3.2025.** Podľa vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti ohlásenie podáva držiteľ odpadu, sprostredkovateľ a obchodník na tlačíve, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2 k vyhláške, ak nakladá ročne v súhrne s viac ako 50 kg nebezpečných odpadov alebo s viac ako jednou tonou ostatných odpadov. Ak ide o vznik odpadov uvedených v prílohe č. 3 k vyhláške, ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním podávajú povinné osoby bez ohľadu na množstvo odpadov. Za porušenie týchto povinností uloží správny orgán pokutu od 500 do 50 000 €. Viac informácií o spôsobe podávania Ohlásení o vzniku odpadu za rok 2025 nájdete na stránke <https://www.iso.gov.sk/uvod>.

Ing. Katarína Točeková, špecialista pre odpadové hospodárstvo, OÚ BŠ

Oznámenie

Oznamujeme Vám, že bude prerušená distribúcia elektriny z dôvodu odstraňovania porúch na zariadeniach distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy spol. Stredoslovenská distribučná, a. s. Bez el. energie budú v B. Štiavnici:

- **18.2.** v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: Antolská, Povrazník, Trať mládeže.

Ďakujeme za porozumenie!

Ing. Daniel Hropko, PhD., riaditeľ sekcie Dispečingy SSD, a.s.

Časť rozpočtu mesta – sociálne služby

Na ostatnom decembrovom mestskom zastupiteľstve poslanci MsZ neschválili predložený rozpočet pre rok 2025 a výhládovo pre roky 2026 a 2027.

V sérii článkov, ktoré spracujeme pre Štiavnické noviny sa budeme rozpočtu mesta venovať podrobnejšie, postupne po menších častiach, jednotlivých oblastiach. Ako prvou oblasťou začneme oblasťou sociálnych služieb, ktoré mesto pre svojich občanov zabezpečuje. Mesto Banská Štiavnica v rámci sociálnych služieb poskytuje a zabezpečuje sociálne služby v súlade so zákonom č. 448 z roku 2008 Z. z. o sociálnych službách, ako aj v zmysle VZN mesta Banská Štiavnica o sociálnych službách. Dôležité je vedieť, že mesto je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby, dennom stacionári, a na opatrovateľskú službu. Pri odkázanosti na tieto sociálne služby sa vykonáva posudková činnosť v zmysle uvedeného zákona. V registri poskytovateľov sociálnych služieb na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja má mesto zaregistrované tri sociálne služby, a to je domáca opatrovateľská služba, komunitné centrum a denné centrá (tzv. kluby dôchodcov).

Domáca opatrovateľská služba predstavuje terénnu sociálnu službu, ktorá je vykonávaná v domácom prostredí prijímateľa, čo umožňuje dlhšie zotrvanie občana v jeho prirodzenom prostredí. Opatrovanie vykonáva opatrovateľ alebo opatrovateľka, ktorá pomáha prijímateľom pri úkonoch sebaobsluhy, s nevyhnutnými prácami v domácnosti, rovnako sprostredkúva kontakt so sociálnym prostredím, sprevádza k lekárovi a pomáha pri iných činnostiach, na ktoré už prijímateľ sám nestačí. Táto služba prispieva k pokojnému prežívaniu života odkázaných osôb vo svojej domácnosti, bez obáv z opustenia, samoty a kontaktu s prirodzeným prostredím. Opatrovateľská služba je zo strany občanov mesta Banská Štiavnica žiadaná a každým rokom evidujeme nárast opatrovaných občanov, ktorí sú posúdení na túto sociálnu službu a odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Táto skutočnosť súvisí s nárastom zvyšujúceho sa veku obyvateľstva mesta. Každým rokom evidujeme viac seniorov, ktorí následne

potrebujú pomoc prostredníctvom sociálnych služieb, ktoré mesto poskytuje, alebo zabezpečuje. V súčasnej dobe máme aj viac občanov, ktorí túto službu potrebujú zabezpečiť bezodkladne, nakoľko ide o osamelých občanov, ktorí sa vzhľadom na vek a zdravotný stav nedokážu o seba starať a je nevyhnutná pomoc formou opatrovateľskej služby. Máme občanov, ktorí sú posúdení na odkázanosť na sociálnu službu poskytovanú v zariadení pre seniorov, ale vzhľadom na obmedzené kapacity zariadení je aj týmto občanom do doby umiestnenia v zariadení zo strany mesta poskytovaná pomoc formou opatrovateľskej služby. V zmysle VZN o sociálnych službách, opatrovaní občania platia úhradu za poskytovanie opatrovateľskej služby vo výške 1,50 € za jednu hodinu, v čase poskytovania od 7.00 do 16.00 hodiny a 3,50 € v čase poskytovania od 16.00 do 7.00 hodiny. Opatrovateľská služba je využívaná prevažne v dopoludňajších hodinách a do 16.00 hod. Všetky ostatné náklady spojené so zabezpečením tejto služby sú uhrádzané z rozpočtu mesta Banská Štiavnica. V roku 2024 mesto zamestnávalo v priemere 35 opatrovateľiek a poskytlo službu pre 55 občanov mesta. Niektoré opatrovateľky majú aj viac opatrovaných, ktorým na základe poverenia poskytujú opatrovateľskú službu.

Komunitné centrum je ďalšou sociálnou službou zaregistrovanou v registri poskytovateľov sociálnych služieb. Komunitné centrum sa nachádza v lokalite Šobov. Mesto Banská Štiavnica v komunitnom centre realizuje národný projekt, ktorý bol vyhlásený Implementačnou agentúrou MPSVaR, pod názvom Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni. Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Pracovníci poskytujú základné sociálne poradenstvo, pomáhajú pri riešení problémov cieľovej skupiny, ako aj komunikácii s inštitúciami v úradnom styku.

Denné centrá - Zameranie Denného centra: V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa poskytuje najmä sociálne poradenstvo, zabezpečuje sa záujmová činnosť. V dennom centre sa môžu usporadúvať besedy, prednášky na témy týkajúce sa zdravia, výživy, kultúry, dôchodkového systému fungujúcemu na Slovensku a podobne. Organizovať turistické, spevácke, literárne krúžky, ale i krúžky záhradkárov či šikovných rúk (podľa požiadaviek členov i ďalšie), v ktorých si seniori udržiavajú i rozvíjajú svoju telesnú i duševnú kondíciu. Členovia centier sa môžu stretávať na spoločných posedeniach pri príležitosti rozličných sviatkov a životných jubileí. Podľa záujmu môžu navštevovať krásne miesta v prírode, mestách, organizujú sa rôzne výlety a poznávacie zájazdy.

Prepravná služba - Mesto Banská Štiavnica v zmysle VZN o sociálnych službách zabezpečuje tiež sociálnu službu - prepravnú službu, tzv. sociálny taxík. Je to sociálna služba, ktorá sa poskytuje osobám s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom, seniorom, s trvalým pobytom v meste Banská Štiavnica. Táto služba sa v našom meste poskytuje pre oprávnených občanov prostredníctvom neverejného poskytovateľa sociálnej služby - neziskovej organizácie S.O.V.I., n. o. Okruh osôb, ktorým sa poskytuje prepravná služba, ako aj jej využitie je definované vo VZN o sociálnych službách. Na tento účel má poskytovateľ k dispozícii dva osobné automobily. Obidva sú vybavené nájazdovou rampou s kotevnými úchytmi pre vozík, pričom jedno vozidlo má možnosť prepravy až pre 4 invalidné vozíky, resp. pre prepravu 9 osôb bez invalidného vozíka a v prípade potreby pri poskytovaní prepravnej služby k dispozícii aj schodolez, ktorý slúži pri presune občana na invalidnom vozíku z neprístupného terénu, v tomto prípade schodiska.

Denný stacionár: Pomoc občanom so zdravotným znevýhodnením na území mesta poskytoval denný stacionár Margarétka, ktorý sa venoval zdravotne a telesne postihnutým a ich rodinám s ambulatnou formou poskytovania sociálnych služieb. Pre klientov a členov Margarétky organizovali tiež rôzne kultúrne a vzdelávacie podujatia, výlety. Pomoc pre zdravotne znevýhodnených poskytuje tiež domov sociálnych služieb pre deti a dospelých pri SČK v Banskej Štiavnici, ktorý poskytuje sociálnu službu ambulatnou formou. Obidve zaria-

denia sú na území mesta veľmi potrebné a poskytovaním služieb pomáhajú zdravotne znevýhodneným občanom aj pri riešení ich rôznych životných situácií. Mesto finančne prispievalo na prevádzkové náklady na denný stacionár Margarétka. Domov sociálnych služieb pri SČK je financovaný z úradu BBSK. Dňom 31.12.2024 zanikla sociálna služba denný stacionár Margarétka DS, ambulatná forma a zároveň od 1.1.2025 vznikla sociálna služba - domov sociálnych služieb. V zmysle zákona o sociálnych službách mesto poskytuje aj finančné príspevky na prevádzkové náklady neverejným poskytovateľom sociálnych služieb - zariadeniam pre seniorov (domovom dôchodcov). Okrem vyššie uvedených sociálnych služieb poskytuje mesto aj príspevky súvisiace so sociálnou starostlivosťou v našom meste a sú to nasledovné: jednorazové dávky pre rodiny s deťmi, dávky v hmotnej núdzi, sociálne pôžičky. Keď si vyššie uvedené sociálne služby priremieme cez rozpočet mesta, zistíme nasledovné (vychádzame z údajov roku 2024). Treba povedať, že čísla, ktoré používa sú zaokrúhlené, vychádzajú z plnenia rozpočtu roku 2024 a poskytujú reálny pohľad na sumy použité na jednotlivé výdavky sociálnych služieb. Príspevok neštátnym poskytovateľom sociálnych služieb: 10 000 €. Jednorazové dávky, dávky v hmotnej núdzi, sociálne pôžičky: 14 000 €. Príspevok na denný stacionár: 19 000 €. Prepravná služba: 20 000 €. Kluby dôchodcov: 12 000 €. Opatrovateľská služba: 351 000 €. Pochovávanie občanov: 2 000 €. Komunitné centrum: 165 000 €. Sociálne služby celkom: 593 000 €.

Položka sociálne služby má však aj príjmovú časť, a to: Opatrovateľská služba - platby od občanov: 65 000 €. Dotácia na opatrovateľskú službu ÚPSVaR (mzdy opatrovateľky) 188 000 €. Mesto pripravilo projekt v záujme odľahčenia rozpočtu a zabezpečenia služieb pre občanov, ktorí sú na túto službu odkázaní, pričom uvedená dotácia je v zmysle projektu MPSVaR na roky 2024 a 2025. Dotácia komunitné centrum 74 000 €. Spolu príjem na sociálnych službách 327 000 €.

Ak by sme si sociálnu oblasť priremili na % z rozpočtu mesta, tak zistíme, že výdavky na sociálnu oblasť predstavujú približne 11%.

150 rokov turistických značených trás

Slávnostné stretnutie turistov, nielen značkárov, pri príležitosti 150-teho výročia vyznačkovania prvého turistického chodníka, sa konalo 16. januára 2025 v Banskej Štiavnici.

Spomienkové podujatie vo veľkej sále Kultúrneho centra na Kammerhofskej ulici otvoril predseda Klubu slovenských turistov Peter Švec. Pozdravnými príhovormi nadviazali viacerí pozvaní hostia – Zdeněk Cabalka, reprezentujúci Klub českých turistů, Mgr. Henrieta Godová – zastupujúca prednostka MsÚ, Jozef Uram – starosta obce Hodruša Hámre, poslanec NR SR Mgr. Ján Horecký za legislatívnu iniciatívu, ktorá pripravila návrh zákona na ochranu turistických trás, za Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR PaedDr. Monika Šišková, aj ďalší zahraniční hostia – delegácia maďarských lesníkov. Nasledoval presun do terénu. Historický chodník časom zanikol, no bude obnovený a väčšina účastníkov stretnutia využila v peknom zimnom počasí možnosť prejsť si jeho trasu zo sedla Červená studňa k voľakedajšej stôlni Gedeon. Priamo tam poskytli zasvätené informácie na základe dochovaných záznamov a dobovej tlače Ján Michalec a Miro Herchl z odborných sekcií KST, zameraných na turistické značenie a históriu turistiky.

Účastníci stretnutia turistov v KC FOTO ARCHÍV KST

Po spoločnom obede program popoludní pokračoval opäť vo veľkej sále kultúrneho centra, ktorej interiér obohatila výstavka historických máp, publikácií a zaujímavých artefaktov zo súkromnej zbierky Ernesta Rusnáka, ktorý expozíciu doplnil aj ústnym komentárom. Celý program uvoľnene a pohotovo moderoval predchádzajúci predseda KST František Šiller, ktorý postupne dal slovo ďalším pozvaným hosťom. K účastníkom sa prihovril štátny tajomník ministerstva životného prostredia PhDr. Štefan Kuffa, Márk Tassy – predstaviteľ MTSZ, partnerskej organizácie maďarských turistov a najväčší aplauz dostala primátorka Banskej Štiavnice Nadežda Babiaková, ktorá pozdrav doplnila informáciou o finančnom príspevku mesta na toto slávnostné stretnutie. Nechýbal ani kultúrny program: úsme-

vy vyvolalo pôvabné vystúpenie detí zo súboru Čistinka s folklórnym pásmom, dobrú náladu umocnili temperamentné ľudové piesne v podaní muzikantov súboru Štiavnická muzika s ľudovými piesňami, a kto ešte vládla počúvať, mohol sa nájsť vo folkových pesničkách Dušana Valúcha, zobrazujúcich starosti aj radosti súčasného človeka, vrátane turistických zážitkov.

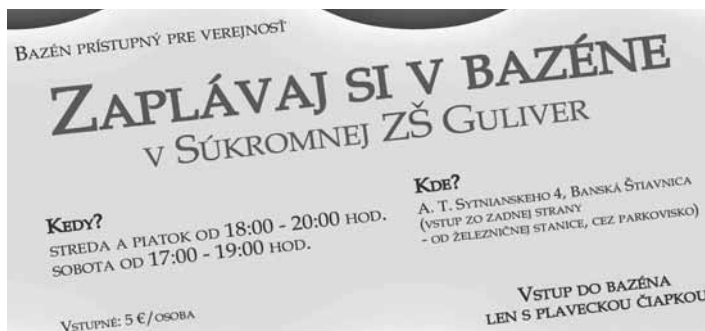
Je potrebné pripomínať si históriu a čerpať z nej poučenie aj inšpiráciu pre dnešné výzvy a úlohy. V tomto duchu na verejnú časť stretnutia nadviazalo trojstranné pracovné rokovanie KST, KČT a MTSZ, zamerané na rozvoj aktuálnych možností prepojenia turistických trás a celkovej cezhraničnej turistickej spolupráce.

Marica Žáková,
Klub slovenských turistov

Zaplávať si môžete opäť v škole Guliver!

Vážení obyvatelia a návštevníci nášho mesta,

Mesto Banská Štiavnica muselo pristúpiť z dôvodu neúmerne zvýšených nákladov na prevádzku mestských kúpeľov - plavárne k ich dočasnému zatvoreniu. To však neznamená, že v súčasnosti nie je možnosť nikde si v Štiavnici zaplávať. Mesto v spolupráci so spoločnosťou Tidly Slovakia, a. s., uzatvorilo zmluvu o spolupráci, na základe ktorej je možné **do 31.5.2025** využívať bazén v Súkromnej základnej škole Guliver. Bazén je pre verejnosť prístupný, pričom otváracie hodiny sú: streda a piatok **od 18.00 - 20.00 h**, a sobota **od 17.00 - 19.00 h**. Počas užívania bazéna je zabezpečený plavčík, a to aj 15 min.

pred otvorením bazéna a 15 minút po zatvorení bazéna. Vstupné návštevníka bazéna predstavuje sumu 5 € na 2 hod. (za každý vstup). Vchod na bazén pre verejnosť je smerom k žel. stanici odzadu cez parkovisko. **Upozorňujeme plaveckú verejnosť, že je potrebné si so sebou doniesť plavecké čiapky! Čiapky je možné si zakúpiť**

na mieste za 5 €/ks. Takže všetci milovníci plávania, budeme sa tešiť, keď najbližšie mesiace využijete túto možnosť. Účelom je zabezpečenie plaveckého športu a zdravého životného štýlu obyvateľov mesta Banská Štiavnica v období realizácie komplexnej rekonštrukcie na objektoch Mestské kúpele - plaváreň.

MsÚ

31.1. Večer najlepších filmov a seriálov roka 2024 s Petrom Konečným. Art Café, Akademická 22, BŠ, 19.00 h

31.1. – 2.2. Relaxačný jogový pobyt. Starý Hostinec, Sv. Anton 81, 18.00 – 10.00 h

1.2. Cestovateľský večer: Ekvádor/Galapágy / Panama. Hájovňa – Červená studňa, Nad Rozgrundom 1, BŠ, 18.00 – 20.00 h

1.2. Zimný realshit. Art Café, Akademická 2, BŠ, 19.00 h

7.2. ABBA show. KC, Kammerhofska 1, BŠ, 19.00 h

7.2. Koštovka. Divadlo pivovaru Erb, Novozámocká 2, BŠ, 15.00 – 16.30 h

9.2. Novoročný koncert Kollárovci 2025. KC, Kammerhofska 1, BŠ, 19.00 h

13.-16.2. Múdrost' lona. Vilabela, Banská Belá 188, 19.00 – 14.30 h

Výstavy v januári:

Chrámové betlehemy v Banskej Štiavnici a okolí. Starý zámok, Starozámocká 11, BŠ

Tajomstvo Vianoc. Kammerhof, Kammerhofska 2, BŠ

Unikli plameňom. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ

Jaroslav Augusta- Autentická atmosféra minulosti slovenského vidieka a mesta. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ

Čarovné pohľady v obrazoch Jozefa Kollára. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ

Otvorený depozitár. Kammerhof, Kammerhofska 2, BŠ

Umelecký svet Jozefa Viktoriána Pituka. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ

Farebné vízie Edmunda Gwerka. Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ

Korčuľovanie na netradičnej ľadovej ploche!

Korčuľovanie na syntetickom klzisku v areáli Základnej školy s materskou školou Maximiliána Hella, Štiavnické Bane 128. Klzisko bude dostupné verejnosti bezplatne v termíne **od 17.2.-2.3.2025, od 15.00 - 20.00 h**.

Zmena programu vyhradená!

OOCR Región Banská Štiavnica

„Keď je hrniec prázdny, tak dunt.“

Valentin Weigel

farské
okienko

V dňoch 13. - 17. januára siedmci našej základnej a prváci našej strednej katolíckej spojenej školy absolvovali lyžiarsky výcvik v stredisku Salamandra resort neďaleko Banskej Štiavnice. Výcviku sa zúčastnil aj náš pán kaplán, ktorý bol žiakom oporou duchovnou i športovou na svahu.

Od 18. do 25. januára prebiehal Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Pri tejto príležitosti sa v našej farnosti v stredu 22. januára konala ekumenická pobožnosť. Tohtoročné stretnutie sa nieslo v duchu motta „Veríš tomu?“. Do nášho farského kostola zavítali bratia evanjelici, s ktorými sme sa spoločne modlili, spievali, zjednotili pri Nicejsko-carhradskom vyznaní viery a vzájomne si zapálili sviece. Po pobožnosti nasledovalo spoločné agapé.

V sobotu 25. januára sa na fare uskutočnila prvá banskoštiavnická farská zabíjačka, ktorú inicioval pán kaplán Martin Mičko. Viacero farníkov pomáhalo od piatku poobedia. V sobotu popoludní už fara rozvoniavala všelijakými zabíjačkovými dobrotami, domácim chlebíkom, pampúchmi i koláčmi. Pri tom všetkom sme zažili skvelú atmosféru farského spoločenstva a veríme, že takýchto akcií bude viac. Najbližšiu nedeľu 2. februára slávime sviatok Obetovania Pána, ľudovo nazývaný Hromnice. V tento deň si pripomíname udalosť z Lukášovho evanjelia, kedy Mária s Jozefom na 40. deň po narodení priniesli Ježiša do chrámu na zasvätenie Bohu. Pri svätých omšiach sa v tento deň budú pozhŕňať hromničné sviece, ktoré predstavujú symbolickú ochranu pred rozličnými živelnými pohromami a nebezpečenstvami. Zároveň je tento deň aj 29. svetovým dňom zasväteného života, kedy si rehoľníci a rehoľníčky pripomínajú zasvätenie svojho života Bohu a symbolicky obnovujú svoje rehoľné sľuby. Pripomíname, že spoločný štiavnický farský ples sa uskutoční už 7. februára v jedálni Spojenej školy na Kolpašskej ceste. Všetkých srdečne pozývame!

Alexandra Babiaková

Hájovňa v roku 2024

V roku 2024 sme pokračovali revitalizáciou objektu Hájovne a jej okolia. Konkrétne rekonštrukcia bezbariérového vstupu - nový vstupný chodník.

Za podpory Nadácie SLSP vybudovanie zbernej nádrže na dažďovú vodu a jej následné využitie na splachovanie WC. Vytvorenie suchého a mokrého záhonu, nové stojiská na separovaný zber odpadu. Počas roka 2024 sme organizovali 127 aktivít smerovaných pre verejnosť, napr. detské dielničky, koncerty, divadlá, workshopy, výstavy, prezentácie. Súčasťou celoročného programu boli aj naše festivaly DREVO +, detský detinský divadelný festival infantUM, festival mladých RealShit. Boli sme spoluorganizátorom medzinárodného fotografického festivalu PARADAJŠ Photo Fest. Počas leta už tradične realizujeme Letné Kino - premietanie pod holým nebom. Z rezidencie profesionálneho fotografa Alana Hyžu boli vydané dve fotografické knihy: Zem, ktorá zostáva a Mágium o ľuďoch žijúcich v Banskej Štiavnici, ale aj o tých, ktorí sem na chvíľu prichádzajú.

V zimnej sezóne v spolupráci so SVP, š.p., a s pomocou DHZM Ban-

Divadelný festival infantUM FOTO ARCHÍV NAD TÝM - ČS, o.z.

ská Štiavnica sme počas zimných prázdnin zabezpečovali osvetľovanie a základnú údržbu ľadu tajchu Červená studňa. Tešíme sa, že video z tejto činnosti malo na sociálnych sieťach doposiaľ 3,7 milióna zhladnutí. V prípade priaznivého zimného počasia budeme v osvetľovaní ľadu pre Vás pokračovať.

Z lokality sedla Červená studňa si viete pozrieť Live Stream prenos na webovom sídle www.hajovna.eu. Naše aktivity v r.2024 podporili Fond na podporu umenia, Nadácia Slovenskej sporiteľne, BBSK a Mesto Banská Štiavnica. Chceme poďakovať organizáciám, ktoré využili naše priestory na svoje podujatia a všetkým, ktorí nás počas roku navštívili.

V roku 2025 nás okrem iného čaká inštalácia Fotovoltických panelov na budovu Hájovne, opätovné osadenie pingpongových stolov, výroba nového mobiliáru v spolupráci s Technickou univerzitou Zvolen a Centria university of Applied Science z Fínska.

Našou neoddeliteľnou súčasťou bude aj kultúrny program, na ktorý Vás srdečne pozývame. Aktuálne informácie môžete získať na FB: Hájovňa - Červená Studňa. HÁJOVNĀ kultúrno - turistické centrum je momentálne otvorená počas víkendov.

Tešíme sa na vašu návštevu!

Tím NAD TÝM

- Červená Studňa - o.z.

Medzinárodný úspech žiačky grafického dizajnu SŠ S. Mikovíniho

Naša Spojená škola Samuela Mikovíniho v sekcii Škola umeleckého priemyslu vychováva talentovaných žiakov, ktorí svoje umenie dokazujú aj na medzinárodných fórach.

Alžbeta Grajciarová z 2. ročníka odboru grafický dizajn získala na Medzinárodnom trienále grafiky v Cieszynie / International Print Triennial in Cieszyn 3. miesto za grafiku „Trotuár“ v technike viacfarebného linorytu. Výstava ocenených diel a dielok začala 15.1.2025 a potrvá do 7.2.2025. Milovníci umenia si môžu prezrieť súťažné práce v Univerzitnej galérii v Cieszynie. Súťaže sa zúčastnilo 6 našich žiakov, z nich sa tri sa dostali do užšieho výberu: Svetlana Pišová a Viktória Drapáková z 3.GD a Alžbeta

Grajciarová, ktorá napokon v medzinárodnej konkurencii uspela a získala krásne 3. miesto vo svojej kategórii. Svojím linorytom „Trotuár“ zviditeľnila nielen našu školu, ale aj ikonickú časť mesta Banská Štiavnica. Do 1. etapy 3. medzinárodného trienále tlače v Cieszynie sa prihlásilo spolu 821 výtvarníkov z celého sveta: 662 vo vekovej skupine 18+ a 159 vo veku 14-17 rokov. Z nich sa na základe tzv. digitálnej dokumentácie kvalifikovalo 198 autorských prác: 145 vo vekovej skupine 18+ a 53 vo vekovej skupine 14-17. Dňa 20.12.2024 na stretnutí v Inštitúte výtvarných umení Sliezskej univerzity v Cieszynie po dôkladnej analýze pôvodných prác porota 3. medzinárodného trienále tlače v Cieszynie, v zložení: - prof. Tomáš Chudzik, PhD. (Univerzita Jana Długosza v Čenstochovej)

- dr. hab. Mariusz Dański, Ph. U. Rad. (Univerzita Kazimierza Pulaského v Radome)

- doc. Herman Noordermeer (ABK Vredeman de Vries, Leeuwarden, Holandsko)

- dr. hab. Krzysztof Pasztuła, Ph. UŠ (Sliezska univerzita v Katovicach) ocenila najlepšie práce. Diela sa kvalifikovali aj na posúťažnú výstavu.

Mgr. Beata Chrienová

Anatómia historického domu

– 2. doplnené vydanie knihy o historických hodnotách Banskej Štiavnice

Banská Štiavnica – ako jedinečné historické mesto – sa stala laboratóriom pre štúdium histórie architektúry.

Detašované pracovisko Fakulty architektúry a dizajnu tu pôsobí už viac ako 20 rokov a študenti nielen architektúry ho navštevujú v rámci rôznych vzdelávacích programov. Práve preto sa stala publikácia „Anatómia historického domu“, vydaná už v roku 2011 (autorka Katarína Vošková a Marcel Meszáros), názornou učebnicou slohov a konštrukčných princípov historickej architektúry. Publikácia atraktívnym spôsobom sprostredkováva najnovšie odborné poznatky architektonických a umeleckých hodnôt historických budov Banskej Štiavnice. Vydavateľ publikácie Spolok Banskej Štiavnice '91 a autori obsahovú štruktúru vtedy orientovali najmä na potreby vlastníkov historických objektov. Pripravované druhé vy-

danie publikácie bude obohatené o nové state, ako sú klenby, drevené stropy, krovky, zvislé konštrukcie, schodiská a podlahy a o charakteristiku pôvodných stavebných materiálov. Autori textom aj ilustráciami predstavujú tvaroslovie/podoby týchto konštrukcií v jednotlivých slohových vývinových obdobiach a vysvetľujú ich stavebno-konštrukčné riešenia. Na príkladoch konkrétnych domov z Banskej Štiavnice vysvetľujú konštrukčné princípy drevených stropov, krovov, alebo klenieb. Jednotlivé konštrukcie kategorizuje do historických slohových období gotiky, renesancie, baroka, či 19. storočia.

Druhé, doplnené a aktualizované vydanie publikácie je spracované s cieľom rozšíriť poznatky vysokoškolským študentom v oblasti historických stavebných konštrukcií. Avšak pre atraktívnosť ilustrácií si určite získa aj publikum medzi laikmi a milovníkmi histórie a archi-

tektúry. Pre lepšie porozumenie historických stavebných a výtvarných hodnôt historickej architektúry učebnica predstavuje tri typy vybranej historickej obytnej architektúry typickej pre Banskú Štiavnicu: meštiansky, remeselnícky a banícky dom.

Publikáciu „Anatómia historického domu. Hodnoty historickej architektúry a urbanizmu Banskej Štiavnice“ ako recenzovanú vysokoškolskú učebnicu vydá v PDF podobe vydavateľstvo Spektrum STU a Spolok Banskej Štiavnice '91 začiatkom roka 2025. Tlačená podoba knihy bude čitateľom predstavená v 2. polovici roka 2025.

Projekt s názvom „Anatómia historického domu“, druhé, doplnené a aktualizované vydanie publikácie (MK-6834/2023-194) finančne podporilo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky.

**Katarína Terao Vošková,
autorka publikácie**

Akvizície mestskej knižnice v r. 2024

Mestská knižnica v Banskej Štiavnici systematicky buduje a modernizuje knižničný fond podľa všeobecných štandardov, podľa regionálnych priorit, a v neposlednom rade i podľa požiadaviek a tipov svojich čitateľov. Nemalú časť fondu pomáha systematicky nadobúdať knižniciam i Fond na podporu umenia (FPU).

A práve vďaka Fondu na podporu umenia sa v minulom roku podarilo zaobstarat významnú časť nadobudnutých knižných doku-

mentov. Z celkového počtu rovných 1000 nadobudnutých kníh v r. 2024 bolo 418 ks nakúpených vďaka FPU so spoluúčasťou Mesta 10% z celkovej podporenej sumy 5 tis. eur. Do knižnice tak pribudlo 181 ks kníh z oblasti beletrie pre dospelých, 99 ks beletrie pre deti a mládež, 112 ks odbornej literatúry pre dospelých a 26 ks náučných kníh pre deti a mládež, ktoré, veríme, prinesú radosť a spokojnosť mnohým z vás.

Okrem toho knižnica nadobudla 115 ďalších nových kníh financovaných z rozpočtu mesta a 467 kníh

získala darom. Ďakujeme za každý váš dar, milí čitatelia i nečitelia mestskej knižnice, za vašu priazeň a podporu. Bližšie informácie o nadobudnutých knižných dokumentoch sú dostupné na stránke mesta Banská Štiavnica v sekcii mestská knižnica- on-line katalóg po kliknutí na odkaz: Zoznamy a novinky. Rovnako na stránke mesta, ale aj priamo v knižnici sa dozviete, aké knihy sú ešte k dispozícii na odkúpenie za zostatkové ceny po minuloročnom vyradovaní knižných dokumentov.

/MSK/

zborové
okienko

Dňa 22. januára 2025 o 17.00 sa v malebnom meste Banská Štiavnica konali ekumenické služby Božie pri príležitosti Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Zhromaždených veriach, ktorí prišli z rôznych spoločenstiev, pričom predovšetkým sa zúčastnili bratia a sestry z rímsko-katolíckej a evanjelickej cirkvi privítal brat dekan Norbert Ďurďík. Služby Božie prebiehali v krásnom Kostole Nanebovzatia Panny Márie, kde atmosféra vzájomného porozumenia a úcty vytvorila jedinečný priestor pre modlitby a duchovné prežívanie. Program ekumenických služieb bol obohatený piesňami spevokolov, ktoré pôsobia v cirkevných zboroch. Ich piesne priniesli do kostola radostnú atmosféru a povzbudili prítomných k modlitbe a zamysleniu. Zborový farár Daniel Gdovin sa prihovril a pozval všetkých, aby si vážili všetky kresťanské tradície a spojili sa v spoločne prežívaných hodnotách viery, lásky a pokoja. Spomenul výročie Nicejského vyznania, ktoré nás spája vo viere v Trojjediného Pána Boha už 1 700 rokov.

Po skončení služieb Božích sa prítomní bratia a sestry z farnosti postarali o agapé, ktoré umožnilo spoločne stráviť príjemný čas pri rozhovoroch a vzájomnom zdieľaní skúseností. Tento aspekt ekumenických služieb vytvoril priestor pre hlboké a otvorené diskusie o viere, hodnotách a spoločných cieľoch vo svete.

Na záver večera nás brat Labuda previedol v skratke históriou kostola Nanebovzatia Panny Márie, pričom prítomných obohatil zaujímavými informáciami o jeho architektúre a historickom význame v kontexte Banskej Štiavnice. Jeho výklad podnietil ďalšie otázky a diskusie, čím sme sa znova utvrdili v presvedčení, že vzájomná komunikácia a porozumenie sú kľúčové pre rast jednotlivca i celej cirkvi. Celkové úsilie o prehĺbenie ekumenických vzťahov a podpora jednoty medzi kresťanmi boli v tento večer viac než zřejmé. Veríme, že podobné stretnutia budú pokračovať aj v budúcnosti, posilňujúc tak naše spoločenské a vzájomnú lásku.

Zborový farár Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku Banská Štiavnica,

Daniel Gdovin

Výberové konanie

Okresný úrad Banská Štiavnica vyhlásil výberové konanie na voľné štátnozamestnanecké miesto

Identifikátor výberového konania: **VK/2025/0223**

Zaradenie:

Okresný úrad Banská Štiavnica, katastrálny odbor, oddelenie zápisov práv k nehnuteľnostiam

Odbor štátnej služby:

2.03. Geodézia, kartografia a kataster

Obsadzované miesto:

vedúci oddelenia - hlavný radca

Vzdelanie:

vysokoškolské, 2. stupňa

Študijný odbor:

právo, geodézia a kartografia

Termín na prihlásenie:

07.02.2025

Predpokladaný termín uskutočnenia výberového konania:

február 2025

Spôsob vykonania výberového konania: **pisomná a ústna časť**

Bližšie informácie o obsadzovanom mieste a vyhlásenom výberovom konaní môžu uchádzači nájsť a prihlásiť sa naň prostredníctvom verejného portálu Centrálného informačného systému štátnej služby (**ciyss.gov.sk**) alebo na webovom sídle Ministerstva vnútra SR, Okresný úrad Banská Štiavnica.

Záujemcovia o uvedenú pracovnú pozíciu môžu žiadosť o zaradenie do výberového konania v listinnej podobe doručiť aj osobne, alebo zaslať poštou na adresu: Okresný úrad Banská Štiavnica, Križovatka č. 4, 969 01 Banská Štiavnica. V prípade listinnej žiadosti je potrebné obálku označiť číslom výberového konania s označením „*Neotvárať*“.

Mgr. Simona Guláková,
prednostka Okresného úradu
Banská Štiavnica

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavu, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. tel.: 0907 598 567.

J. Machilová

Nová kniha banskoštiavnického rodáka

Milana Augustína o Majstrovi M.S

Banskoštiavnický rodák Milan Augustín - spisovateľ, historik umenia, vo svojej najnovšej knihe Tajomstvo majstra monogramistu M.S. - piktora a schnitzera Sebastiana a jeho doby (Bratislava: Veda, 2024. 359 s.) prináša čitateľom fascinujúci príbeh o živote a diele Majstra M.S., významného neskorogotického sochára a maliara pôsobiaceho v Banskej Štiavnici v rokoch 1499-1512.

Populárno-náučná publikácia podrobne mapuje tvorbu tohto tajomného umelca, ktorého monogram sa nachádza na jeho výnimočných výtvarných a sochárskych dielach vytvorených pre neskorogotický oltár Kostola sv. Kataríny v Banskej Štiavnici.

Aj keď o živote Majstra M.S. sa zachovalo málo písomných prameňov, autor sa v knihe pokúsil rozlúsknuť jeho identitu na základe analýzy štýlu, techniky jeho výtvarných diel, porovnaním jeho tvorby s dielami významných súdobých sochárov, maliarov a grafikov z oblasti Saska, Poľska, Sliezska a taktiež štúdiom ďalších historických prameňov. V ďalších kapitolách kniha prináša nové tézy a poznatky o výstavbe a výtvarnej výzdobe Kostola sv. Kataríny, ako aj o málo známych sochách - Madony s Ježiškom z Hodruše a Ilije z 15. storočia. Autor sa tiež zaoberá význa-

Odvzdanie symbolického daru FOTO LUBO LUŽINA

mom stredoslovenského banského regiónu a históriou medeneého zeleňého farbiva pochádzajúceho z banskobystrickej rudnej oblasti, ktoré sa používalo vo výtvarnom umení v období gotiky a renesancie.

Kniha bola verejnosti slávnostne prezentovaná 9. januára 2025 v priestoroch Malého kongresového centra Vedy, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied v Bratislave. Prezentácie knihy sa zúčastnili zástupcovia Slovenského centra PEN, člena PEN International, Spolku slovenských spisovateľov, ako aj významní hostia, medzi ktorými bol aj apoštolský nuncius na Slovensku - Mons. Nicola Girasoli. Na podujatí sa zúčastnila aj Mgr. Nadežda Babiaková, primátorka Mesta Banská Štiavnica, a viacerí členovia Banskoštiavnicko-hodrušského banického spolku. Ing. Erik Sombathy, predseda Združenia banických spolkov a cechov Slovenska, odovzdal Mi-

lanovi Augustínovi symbolický dar ako uznanie a poďakovanie za dielo a prezentáciu montánneho dedičstva v mene predsedu BŠ-HBS za spolok, ako aj za Združenie - nábrus rudy z 12.obzoru žily Bieber vyťaženej v októbri 2024.

Vzácné neskorogotické sochy a oltárne tabuľové maľby Majstra M.S. z Kostola sv. Kataríny, ktoré sú v súčasnosti majetkom viacerých slovenských a zahraničných inštitúcií, budú širokej verejnosti prezentované na výstave Majster MS a jeho doba, ktorá sa bude konať v Maďarskej národnej galérii - Múzeu pekných umení v období apríl - júl 2025. Kniha Milana Augustína a tiež plánovaná výstava prinesú záujemcom o históriu a výtvarné umenie cenné poznatky o významnom umelcovi - Majstrovi M.S., ktorého dielo je späť s Banskou Štiavnicou.

Adriana Matejková,
Slovenské banské múzeum

Sviatok patróna chrámu

17. januára 2025 svätou omšou sme si pripomenuli sviatok patróna chrámu a obce Svätý Anton, v nedeľu 19. januára 2025 bol „pút“ /pút/ slávnosť svätého Antona opáta-pustovníka.

Slávnosť začala slávnostným sprievodom asistencie s kňazom, za hláholu zvonov a spevu miestneho chrámového zboru. Počas svätej omše bolo kadidlo. V kázni kňaz, farár farnosti dp Michal Baláž poukázal na život a dielo svätca Antona opáta. Svätý Anton opát bol z dobre situovanej rodiny, počúval Evanjelium a všetok svoj majetok rozdal chudobným a dal

časť dedičstva svojej sestry a zabezpečil ju. Vo svojom živote zápasil neustále s pokušeniami diabla. Prichádza-

li za ním ľudia a on im radil v živote viery. Sv. Anton hovoril o askéze húževnatosti, aby človek nespýšnel, aby mali radosť a každý deň začínali nanovo. Sv. Anton bol patrónom domácich zvierat - hospodárstva, tkáčov, mäsiarov, cukrárov, poľnohospodárov, hrobárov, pred požiarmi, pred morom a nákazami, pri chorobách... Bol aj predchodcom mníškeho života. Žil 106 rokov a žil v Egypte. Tolko z jeho života. Na konci sv. omše kňaz udelil prítomným slávnostné požehnanie a zaznela pieseň Bože čo's ráčil slovenskému ľudu.

Zdroj: úryvky zo životopisov svätých
Foto: Tomáš Ujlaky

Andrej Palovič

Štiavnické hlavičky XI. Jozef Šimúth

Priekopník génového inžinierstva vo včelárstve

Som veľmi rád, že v seriáli „Štiavnické hlavičky“ môžem predstaviť aj doc. Ing. Jozefa Šimútha, DrSc.

Ako mimoriadne úspešného priekopníka vedeckých disciplín, súvisiacich s vedeckou revolúciou, označovanou ako „biologická časovaná bomba“. Bola to metafora, ktorou sa na počiatku 60. rokov označovali objavy genetického kódu a nedozreté dôsledky tohto revolučného objavu. Pokračujúceho, v nevidanom tempe, objavmi spôsobov prepisovania tohto kódu do všetkých funkcií živých organizmov. Následne pokračujúcou sústavnou snahou v tom, o čo sa genetika od svojho vzniku usilovala. Cielene meniť, prepisovať genetický kód do umelých, v prírode sa nevyskytujúcich mutácií. Prípadne opravovať prírodu, keď sama mutáciu spôsobila, s nie najšťastnejším výsledkom. Týmto silným nástrojom sa stalo génové inžinierstvo.

Jozka Šimútha som prvýkrát zaregistroval, keď spolu s jeho kolegom, Jozefom Timkom, ako vedeckí pracovníci Ústavu molekulárnej biológie SAV, boli v r. 1983 ocenení Štátnou cenou K. Gottwalda za „prínos k rozvoju molekulárnej biológie a génového inžinierstva pri vývoji novej generácie liečiv“. Bolo to na Slovensku prvé vysoké ocenenie vedcov v moderných, revolučných disciplínach vied o živej prírode. Vtedy som ešte netušil, ako súvisí životná dráha jedného z nich, Jozka Šimútha, s Banskou Štiavnicou. Dozvedel som sa to po Nežnej revolúcii, v pohybných časoch premen. Keď už sme boli kolegami na mojom domovskom Chemickom ústave SAV. Slovo dalo slovo, až zanedlho sme sa zdravili Gluck auf (tak sa zdravíme dodnes). Rodák zo Sebechleby (*21.12.1936) totiž pokračoval v stredoškolských štúdiách na vtedy elitnej banskostiavníckej Strednej priemyselnej škole chemickej (SPŠCH), ktorú absolvoval v odbore chemická technológia (1956). Získal tým prvotriednu kvalifikáciu pre štúdium a absolvovanie bratislavskej Chemickej fakulty SVŠT, odboru analytickej chémie (1956-1961). Štiavnická chemická priemyslovka ostala Jozkovou srdcovou záležitosťou aj po ukončení vysokoškolských štúdií a získaní prvotriednych znalostí

a skúseností v modernej „molekulovej biológii“. Koncom 80. rokov prednášal na SPŠCH, v rámci výučby „biotechnológie“, o celosvetovo stále aktuálnych geneticky modifikovaných organizmoch (GMO, 1987). Následne, v rámci Celosvetovej Výzvy „Deti tvorovia 21. storočia“ vypracoval návrh projektu „Výučba génového inžinierstva pre stredné školy“, ktorý sa realizoval v rokoch 1988-1989 na SPŠCH v Banskej Štiavnici. Záštitu nad touto výzvou prevzali prezidenti USA a Ruska G. Bush, st. a M. Gorbačov.

Sledujúc cestu Jozka Šimútha ku vede o včelárstve – apidológii – treba uviesť, že s týmto zámerom do vedeckej kariéry už vstúpil ako 14-ročný včelár-amatér. Systematicky, krok po kroku, od zvládnutia kvalifikácie analytického chemika (Diplomová práca, 1961), cez doktorandské štúdium vo vednom odbore mikrobiológia (PhD, Biologický ústav SAV, 1968), doktorskú dizertačnú prácu vo vednom odbore biochémie (DrSc, Ústav molekulárnej genetiky ČSAV Praha, 1988), a habilitačnej práce vo vednom odbore biotechnológia (Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU, 2002), získal jedinečné multidisciplinárne vzdelanie a vedeckú prax v moderných vedných disciplínach o živej prírode, čo je podmienkou pre prácu v molekulárnej biológii a génovom inžinierstve.

Toto širokospektrálne vzdelanie a vedeckú zručnosť si ďalej systematicky rozvíjal študijnými pobytmi na špičkových špecializovaných zahraničných pracoviskách. Boli nimi najmä viaceré špecializované vedecké oddelenia na prestížnom Max-Planck Institut, Göttingen (Nemecko), kde absolvoval viacnásobné stáže od 1969 do 2003. Podobne tomu bolo pri viacnásobných stážach na University of California, Berkeley, Davis a San Diego (USA), obdobiach rokov 1974-2000. Skúsenosti z týchto pobytov využil pri úspešnom riešení 7-ich medzinárodných projektov, financovaných

grantovými agentúrami z USA, Japonska, EÚ ako i vo funkciách vo vedeckých organizáciách: člen Predsedníctva SAV 1998-2005 a Vedeckej rady FCHPT STU (1996-2004); člen Riadiaceho výboru European Science Foundation, Štrasburg 2000-2005.

Jeho vedecká aktivita kulminuje v oblasti genomiky včely. Pre použitie v génovom inžinierstve v laboratóriu pripravil 5 expresných vektorov obsahujúcich rôzne gény kódujúce fyziologicky aktívne bielkoviny včelej materskej kašičky. Inicioval projekt sekvenovania včelieho genómu a bol členom vedeckého konzorcia, ktoré zverejnilo výsledky tohto projektu v prestížnom vedeckom časopise Nature (Insights into social insects from the genome of the honeybee *Apis mellifera*. Nature 2006, 443, 931-947). Týmto prispel k prezentácii slovenskej vedy účasťou na jednom z najvýznamnejších vedeckých projektov na svete v roku 2006.

K jeho svetovým prioritám patrí objav, že med a včelí peľ obsahujú bielkoviny materskej kašičky, ktoré pôsobia priaznivo na imunitný systém. Obrazne môžeme povedať, že včela má v podobe bielkoviny materskej kašičky v mede vlastné vakcíny. Toto je významné aj z hľadiska ľudského zdravia. Užívaním medu vlastne získava naše telo imunostimulačné látky.

Scientometrické údaje potvrdzujú výnimočnú kvalitu vedeckých výsledkov. Reprezentatívna databáza Web of Science registruje 61 publikácií citovaných 3 719 krát, s Hirschovým indexom H 23. Z nich spomínaná unikátna publikácia medzinárodného ve-

deckého konzorcia 55 autorov vo vysoko prestížnom časopise Nature bola citovaná 1 659 krát. Z nich v tomto roku 36 x, z celkove 108 citácií v 2024. Jeho monografia (Jozef Šimúth: Včelia materská kašička / Epigenomikum pre vitalitu a dlhovekosť. 192 strán, Vydavateľstvo Veda 2020) sa stala prvou učebnicou apidológie od slovenského autora.

Jedným z najuznávanejších dôkazov životaschopnosti nového vedeckého smeru je vytvorenie vedeckých škôl na ďalších pracoviskách v Číne, Nemecku, Japonsku, Bulharsku, s ktorými spolupracuje jeho bývalá žiačka a dlhoročná spolupracovníčka RNDr. Katarína Bíliková, PhD. v Centre biovied SAV.

Pri preberaní jedného zo svojich významných nám J. Šimúth povedal: „Včela nás fascinuje od nepamätli. Má za sebou stamiliónovú evolučnú dráhu a predstavuje vrchol v sociálnom usporiadaní medzi živočíchmi. Ľudstvo ako sociálna štruktúra je veľmi mladé a jeho ďalší vývoj bude sprevádzať ešte mnoho úskalí či vojen, kým dosiahne taký stupeň harmonickej organizovanosti, aký predstavuje včelstvo. Včelstvo je múdre, kým ľudstvo ešte múdre nie je. Na druhej strane včela ako jediniec múdra nie je, kým niektorí ľudia múdri sú.“ Žiaľ, Jozkovo predvídanie diania vo svete potvrdzuje vojna na Ukrajine.

Čo dodať iné, ako oddanosť svojmu pôvodu z prostredia skvelej včelárskej tradície v Jozkovom rodisku – Sebechleboch. Jeho otec Joztech bol vyučeným kolárom, roľníkom, vinohradníkom (*16.4.1902 Hontianske Nemce †30.9.1970, Sebechleby), matka Mária, rod. Kempová, (*13.5.1909 Sebechleby - †10.5.2000 Sebechleby), manželka Anna, rod. Farkašová (*4.2.1943 Lipt. Palúdzka †15.9.2021 Bratislava) bola fyzioterapeutka. Dokumentácia legendárnej tradície toho mestečka (malo výsadu náhradného sídla Hontianskej župy, čo sa aj stalo za tureckých vpádov) v hontianskom regióne a v nej rodiny Šimúthovcov a Kempovcov, bola opakovane, dôkladne spracovaná. Z nej vyplývalo, že Jozef, ako jeden z piatich detí, nositeľ titulu Čestný občan obce Sebechleby, sa stal skvelým reprezentantom tejto tradície vedecky, popularizačne, ľudsky.

Peter Gemeiner

Súťaž #Ruin barom

Vyhrajte Valentínsku večeru pre 2! Milí naši čitatelia, opäť sme pre Vás pripravili zaujímavú súťaž. Tentokrát môžete vyhrať Valentínsku večeru pre 2 v #Ruin bare. Vašou úlohou bude správne odpovedať na súťažnú otázku a budete zaradení do žrebovania.

Súťažná otázka:

Ako sa volá socha, ktorá sa nachádza na nádvorí #Ruin baru v Banskej Štiavnici a kto je jej autorom? (pomôcka: táto socha sa nachádza aj v logu podniku #RUIN bar)

Kupón

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Správne odpovede so súťažným kupónom zasielajte do redakcie ŠN v termíne **do 10.2.2025**. Zo správnych odpovedí vyberujeme 2 výhercov, ktorí získajú 2 poukážky na konzumné v hodnote 40 € na Valentínsku večeru v #RUIN bare.

Prajeme Vám veľa šťastia!

Vaša redakcia ŠN

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **úradné hodiny** v kancelárii na Bratskej 17 budú iba **v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania z prevádzkových dôvodov.

Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na tel. č.: 0908 236 896, 0907 596 488, 0904 110 253, 0915 883 972, 0911 205103.

Výbor ZO SZTP

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do každého čísla ŠN je vždy v nepárny pondelok **do 9.00 h**. Ďakujeme za porozumenie!

red.

Limpacherov palác oživa...

#RUINbar v Banskej Štiavnici aktuálne oficiálne patrí medzi 11 najlepších barov na Slovensku a v roku 2024 v ňom spravili 132 podujatí bez vstupného.

Prinášame Vám rozhovor s majiteľom jedinečného #RUINbaru na Slovensku, Mgr. Milanom Kabinom.

O Limpacherovskom paláci

#RUINbar - bar v ruinách, priestor je situovaný na Nám. sv. Trojice, priamo v jeho strede na ľavej strane v Limpacherovom paláci. Tento palác bol opustený a technický stav nebol veľmi vyhovujúci, a preto našim snom bolo do neho priniesť život. Začali sme ako kaviareň, neskôr sme pridali reštauráciu a dnes je to priestor, kde sa konajú počas celého roka koncerty a kultúrne podujatia. Tento koncept je známy po celom svete, najviac ruin barov je v Budapešti, no na Slovensku je jediný ruin bar, a práve v Banskej Štiavnici. Veľmi citlivo pristupujeme k jeho obnove, pretože patrí medzi chránené renesančné domy. Postup je taký, že do historickej budovy sa veľmi citlivo vloží špecifický interiér. Náš podnik zariaďoval významný indický dizajnér Ashok Priyadarshi Nayak. Priestor je zariadený v štýle botanickej záhrady ako symbol pokoja, kludu, bohatý o rastliny, ako v našej záhrade. Priestor dotvárajú diela významných kultúr, svetových dizajnérov, umelcov. Dávame tomuto priestoru majestátnosť a vážnosť.

Cieľ projektu

Naším cieľom je, aby to bol príjemný priestor v prvom rade pre nás, Štiavničianov a taktiež, samozrejme, pre návštevníkov mesta. Počas celého roka robíme veľa ústretových krokov v gastronómii, kde podporujeme v prvom rade miestnych podnikateľov, lokálnych dodávateľov, či je to chlieb zo Štiavnickej pekárne, kvety zo Záhradného centra, prípadne drevo zo Štiavnickej píly a mnoho ďalšieho. Snažíme sa robiť všetko pre to, aby sme čo najviac podporili Štiavničianov a šikovných ľudí v regióne. Pred 2 rokmi sme sa vydali novou cestou, kde v roku 2024 sme urobili 132 podujatí, ktoré boli zdarma. Podujatia boli rôzneho druhu. Či už išlo o koncerty populárnej hudby, ale aj vystúpenia žiakov ZUŠ, dávame taktiež priestor miestnym umel-

Jedinečný #RUINbar na Slovensku FOTO ARCHÍV #RUINBAR BŠ

com z BŠ a okolia. Podujatí je veľa a tiež je záujem o vystúpenia v našom bare. Do tohto všetkého dávame dušu. Cca 50 hudobníkov aktuálne čaká na vystúpenie v našich priestoroch. V prvom rade však podporujeme domácich hudobníkov a kapely. Okrem toho dávame priestor mladým talentom. Sme hrdí, že ich máme a môžu u nás vystúpiť. Ako člen OOCR Supervulkán Banská Štiavnica sme pripravili projekt „Štiavnické Kultúrne leto 2024“, v ktorom sme priniesli koncerty aj na Námestie sv. Trojice, čo sa nám aj podarilo. Počas 3 hudobných večerov vystúpili kvalitné telesá za výbornej spolupráce Mesta Banská Štiavnica, p. primátorky Mgr. Nadeždy Babiakovej a MsPo, menovite náčelníka Petra Šemodu, za čo veľmi pekne ďakujeme. V tejto ceste by sme chceli pokračovať aj v tomto roku. Vnímame toto všetko ako náš vklad do kultúry nášho mesta, a chceme, aby to pritiahlo hlavne Štiavničianov. Okrem hudobných vystúpení prebiehajú v priestoroch výstavy obrazov a diel lokálnych umelcov, či je to napr. Maliarsky plenér, ale aj v rámci Salamandrových dní, výstava Svetové dedičstvo očami detí, príp. čítanie básní. Okrem toho robíme aj veľmi populárny kvíz vedomostí, ktorý má veľký ohlas. Pripravujeme ho s OZ Friedensfeld na čele s Adamom Balážfym. Jeho zaujímavou časťou je zvyšovanie povedomia o našom meste a miestnom dialekte. Sme veľmi radi, že k nám prichádzajú ľudia aj z okolitých čas-

tí mesta a cítia sa tu veľmi príjemne.

Vízie do budúcnosti

V Limpacherovom paláci postupne otvárame jeho zákutia. Stali sme sa miestom a zázemím pre kultúrne podujatia. Robíme pre hostí aj rôzne recepcie, napr. pri celoslovenskom športovom cyklistickom podujatí s medzinárodnou účasťou Red Bull Hill Chasers, čo malo veľmi pozitívne ohlasy. Bez spolupráce to ale nemôže fungovať, a tak som rád, že môžeme v našej krásnej Banskej Štiavnici spolupracovať aj medzi podnikateľmi a prinášať kvalitné kultúrne podujatia a podporovať miestnych. Veľmi musím pochváliť prevádzky ako Trotuar cafe, Moja Marína, Hotel Grand Matej či reštauráciu v Hoteli Glaus, s ktorými sa nám výborne spolupracuje. Naším cieľom je povzniesť priestor Limpacherovského paláca na piedestál, tak ako si zaslúži, nielen zvnútra, dizajnom, ale aj službami, personálom a bohatými kultúrnymi podujatiami. Aktuálne náš podnik oficiálne patrí medzi 11 najlepších barov na Slovensku. Náš hlavný barman René Halaj bol vybraný do súťaže The WORLD CLASS, kde sú zaradení tí najlepší barmani z Európy. Nadviazali sme skvelú spoluprácu so šéfkuchárom Filipom Rozenbergom, čomu sa nesmierne tešíme. Budeme aj naďalej podporovať nielen miestnych podnikateľov z OZ Štiavnica BS, ale aj miestnych úspešných športovcov a podujatia v meste a jeho okolí. Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

125 rokov múzejníctva

v Banskej Štiavnici

V roku 2025 oslavuje Slovenské banské múzeum výnimočné jubileum – 125 rokov od vzniku múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Toto významné výročie je nielen oslavou histórie a tradície, ale aj príležitosťou pripomenúť si rozmanitosť kultúrneho dedičstva, ktoré múzeum uchováva a prezentuje.

História múzea siahá do roku 1900, keď bolo 1. júla v priestoroch Starého zámku slávnostne otvorené Mestské múzeum. Rozmach jeho činnosti nastal v roku 1921, kedy sa vedenia ujal profesor Vojtech Baker, ktorý sa výrazne zaslúžil o usporiadanie múzejných zbierok a archívu. V roku 1927 bolo v Berggerichte, historickej budove v centre mesta, založené Štátne banské múzeum Dionýza Štúra. Zlúčením týchto dvoch múzeí v roku 1964 vzniklo Banské múzeum, ktoré od roku 1967 nesie názov Slovenské banské múzeum.

Od svojich začiatkov na Starom zámku, ktorý dnes prezentuje jedinečné historické zbierky, múzeum postupne rozšírilo svoju činnosť a tematické zameranie. Dnes spravuje nielen expozície venované baníctvu, ale aj také, ktoré sa zameriavajú na históriu obranných pevností, výtvarné umenie či kultúrne dejiny regiónu. Napríklad Nový zámok ponúka pohľad do histórie protiosmanských bojov a Galéria Jozefa Kollára uchováva a sprístupňuje umelecké diela významných autorov vrátane diel s väzbami na Banskú Štiavnicu.

„Oslava 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici je pre nás záväzkom po-

Pohľad na Starý zámok - mestské múzeum FOTO ARCHÍV SBM

kračovať v našej práci a prinášať návštevníkom pestrý a kvalitný obsah. Naše expozície nie sú len o baníckom dedičstve, ale aj o rôznorodých aspektoch histórie, ktoré sú neodmysliteľne späté s týmto regiónom,“ hovorí Peter Zorvan, riaditeľ Slovenského banského múzea.

Rozšírenie pôsobnosti múzea do Handlovej

Jedna z expozícií múzea sa nachádza mimo Banskej Štiavnice, v ďalšom významnom baníckom meste. Pred desiatimi rokmi, v roku 2015, múzeum otvorilo Uhoľnú expozíciu v Handlovej. Toto rozšírenie činnosti podčiarkuje snahu múzea zachovať a prezentovať rôzne aspekty baníckeho dedičstva na Slovensku. „Táto expozícia nám umožňuje prezentovať nielen históriu ťažby uhlia, ale aj pripomínať jedinečné príbehy ľudí, ktorí boli s týmto remeslom spojení. Je naším cieľom naďalej posilňovať naše pôsobenie aj v tomto regióne a prilákať čo najviac návštevníkov,“ dopĺňa riaditeľ múzea.

V priebehu roku 2025 pripravuje múzeum sériu podujatí a aktivít, ktoré priblížia jeho bohatú históriu. Na sociálnych sieťach bude pravidelne zdieľať historické fakty, fotografie a pohľady do zákulisia jeho činnosti.

„Návšteva múzeí je dôležitá nielen pre poznávanie histórie, ale aj ako obohacujúci zážitok, ktorý môže inšpirovať. Sme veľmi radi, že záujem o naše expozície postupne opäť rastie, a veríme, že tento rok privítame ešte viac návštevníkov, nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia,“ uzatvára riaditeľ múzea.

Návšteva expozícií múzea v Banskej Štiavnici a v Handlovej je výbornou príležitosťou, ako spoznať bohatú históriu týchto regiónov. Každá z expozícií ponúka jedinečný zážitok a pohľad na rôzne oblasti histórie a kultúry. Podrobnejšie informácie nájdete na webovej stránke www.muzeumb.sk.

Ing. Martina Kminiaková, SBM, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

oznamy,
spomienky

Spomienka

Dňa **23.1.2025** sme si pripomenuli 1. výročie smrti **Alenky Zieglerovej**

z B. Štiavnice. Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

Manžel Miki a syn Marek

Spomienka

Dňa **4. februára** uplynú 3 roky od úmrtia nášho milovaného syna, brata, otca, **Petra Chladného**. Kto ste ho poznali, venujte mu pri tejto príležitosti tichú spomienku. Peťko, zostaneš navždy v našich srdciach. S úctou a láskou si na teba spomínajú

tvoji rodičia, brat, dcéra a ostatná smútiaca rodina

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierkov a pod. Kontakty: 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Pozvánka

Milí priatelia a podporovatelia Živeny, po minuloročnom úspešnom Plese štiavnickej Živeny pre Vás pripravujeme ďalší ročník **1.2.2025 o 19.00 h.** (Pleta BŠ) a veríme, že nás prídete podporiť. Čaká Vás príjemná spoločnosť, rodinná atmosféra, dobré jedlo, bohatá tombola a skvelá zábava. Prihlásiť sa môžete u ktorejkoľvek členky výboru alebo na t.č.: 0911 608 524 / 0951 581 860. Cena vstupenky je 44 € a zahŕňa prípitok, večeru, kávu, slané, sladké, pohár vína, tombolu, kapustnicu a hudbu (DJ Švelan). S partnerom či bez - prídte na náš ples! Tešíme sa na Vás!

Mgr. Renata Taligová

Výročný ples

V sobotu 18. januára 2025 sa v malebnej obci Baďan konal Výročný ples.

Tento rok si pripomína obec Baďan 780. výročie jej vzniku. A je neuvěřiteľné, že práve taká malá obec len so 150 obyvateľmi dokáže usporadúvať tieto plesy už po 35-krát! Ples začal krátko po 19.00 h a otvorila ho starostka obce RNDr. Ľubica Kuková slávnostným prípitkom. Nechýbala ani slávnostná poschodová torta, ktorá sa ušla každému

hostovi. Do úvodného tanca, ktorý otvorila pani starostka hrali a spievali Duo Song a cimbalová muzika pod vedením Slavomíra Melicherčíka. Dobré jedlo, tombola a výborná nálada trvali až do rána a Vy sa už teraz môžete tešiť na ďalší ročník jedinečného plesu v obci Baďan. Treba poďakovať všetkým za pomoc a dlhoročnú spoluprácu, všetkým občanom a tým, ktorí ples organizujú a neustále navštevujú!

Michal Kríž

Piatok, 14.2.2025, v čase o 16.00 h
KÚZLO ŽIVOTA TVOJHO JA
Valentína - Keď to do rúk vezme žena: jedinečný workshop pre ženy, zameraný na ženské zdravie, lásku a krásu. Preneste sa do sveta sebalásky a vyrobte si s nami:

- Celotelovú masážnu sviecu zo 100 % prírodných ingrediencií.

- Elixír lásky, nápoj plný energie a vitality. S Milicou Liptákovou sa dozviete viac o ženských bylinkách, ako zvýšiť svoju ženskosť. Každá dáma si z workshopu odnesie špeciálny elixír lásky, o ktorý sa môže ďalej podeliť so svojou polovičkou. Z dôvodu obmedzeného počtu miest je potrebné sa na workshop do 7.2.2025 vopred prihlásiť.

Kontakt: voskove.voskove@gmail.com, 0915/302329. Cena kurzu: 15 €

Tešíme sa na Vás.

P.S.: Vhodné pre ženy, takže detičky nechajte tentokrát doma, aby ste si mohli workshop plne užiť a vychutnať.

KURZ PREDPÔRODNEJ PRÍPRAVY

Pozývam Vás na 8-týždňový kurz predpôrodnej prípravy. Je vhodný absolvovať ho v ktoromkoľvek týždni tehotenstva. Postupne preberieme všetko, čo potrebujete vedieť počas tehotenstva a v prvých mesiacoch s miminkom. Kurz je vhodný pre mamičky, ktoré čakajú prvé dieťaťko, ale aj pre Vás, ktorým prvé tehotenstvo, pôrod alebo šesťonedeľie nedopadlo podľa predstáv a na ďalšie sa chcete lepšie pripraviť. Kurz bude prebiehať pod dohľadom certifikovanej laktáčnej poradkyne a poradkyne pre zdravé nosenie. Kurz je vypracovaný za pomoci odborníkov. Cena kurzu (8 týždňov po 2 hodiny) je 80 €. Na kurz je potrebné sa vopred prihlásiť.

Kurz bude prebiehať v poobedňajších hodinách, podrobnosti preberieme telefonicky: 0902/220530.

Materské centrum

Otváracie hodiny:

pondelok: 8.00 – 12.00: knižnica, 12.30 – 15.00: MC+knihnica
utorok: 8.00 – 15.00: otvorené MC, po 16.00: aktivity, semináre, workshopy
streda: 8.00 – 12.00: knižnica, po 12.30: čitateľský klub (pre deti ZŠ)
štvrtok: 8.00 – 15.00: otvorené MC, po 16.00: aktivity, semináre, workshopy
piatok: 8.00 – 15.00: otvorené MC

Materské centrum slúži na podporu rodín, ako bezpečné miesto pre stretávanie sa rodičov s deťmi, či budúcich mamičiek. Služi na oddych, socializáciu a zmysluplné trávenie času s deťmi. Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňovať strach z kolektívu. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

Ďalšie drevené sochy z banskoštiavnickej Kalvárie sú zreštaurované

V čase, keď sa formovalo združenie na záchranu a obnovu banskoštiavnickej Kalvárie – Kalvársky fond (rok 2007), odborníci z Fakulty architektúry STU a členovia formujúceho sa združenia iniciovali zabezpečenie náležitej ochrany a dôstojnej prezentácie verejnosti originálov sochárskych diel z v tom čase zdevastovanej banskoštiavnickej Kalvárie.

Ešte pri tvorení expozície z originálnych barokových reliéfov a sôch zo sakrálneho komplexu Kalvárie na vrchu Scharffenberg sa niektoré sochy považovali za stratené či ukradnuté. Patrili k nim drevené sochy troch žien z Božieho hrobu. Kvôli ťažkej neodbornej premaľbe boli dlho umiestnené v sklade fary a ich pôvod bol identifikovaný až pri inštalovaní expozície barokových originálov z Kalvárie na Starom zámku.

Dlhoročným úsilím a cieľom občianskeho združenia Kalvársky fond (členom sú RKC, farnosť Banská Štiavnica, Mesto Banská Štiav-

nica, SBM, Nadácia Baden-Powella a Spolok Banskej Štiavnice '91) je postupná pamiatková a reštaurátorská obnova architektúr, úprava areálu, a napokon naplnenie sakrálnych objektov ich pôvodnou sochárskou výbavou. Sledujúc pôvodný ikonografický zámer výzdoby a posolstva Kalvárie pred pár rokmi majster Ján Hromada reštauroval interiéry Horného kostola, Svätých schodov a napokon aj posledného objektu – Božieho hrobu. Sochársky majster Ján Fečo sa dlhobo venuje reštaurovaniu sôch a reliéfov Kalvárie. V jeho dielni bola reštaurovaná aj interiérová výbava Božieho hrobu: oltár a socha ležiaceho Krista v hrobe. Historická dokumentácia prezrádza, že pri Božom hrobe Krista boli ďalšie postavy – tri ženy nesúce oleje na pomazanie mŕtveho tela, po stranách stáli dva jandeli. Ide práve o sochy, ktoré boli v minulosti neodborne premaľované a považované za stratené... Dve z trojice žien s olejmi boli reštaurované v roku 2024. Originály reštaurovaných, asi 120 cm vysokých sôch budú môcť záujemcovia vidieť v expozícii barokových originálov „Kal-

vária v azyle“ na Starom zámku. Do Božieho hrobu na Kalváriu budú pred Veľkou nocou v 2025 inštalované ich verné repliky.

Projekt s názvom „Banská Štiavnica, Kalvária, Boží hrob – reštaurovanie sôch postáv s olejmi“ (MK-6625/2023-194) v roku 2024 podporilo Ministerstvo kultúry SR z programu „Obnovme si svoj dom“.

Katarína Terao Vošková,
podpredsedníčka Kalvárskeho fondu a koordinátorka reštaurovania Kalvárie

Zdolávame méty na svahu i v jazykových olympiádach

Január je pre hotelovku už tradične dosť súťažný.

V čase od 13. do 17. januára 2025 sa naši prváci zúčastnili lyžiarskeho kurzu a ukázali tak aj svojho súťaživého ducha. Veľká vďaka patrí našim pedagógom – Mgr. I. Haluškovéj a Mgr. M. Pollákovi, ktorí aj v najväčšom nelyžiarovi objavia potenciál a lyžovanie sa pre každého účastníka stane obľúbenou zručnosťou, ktorá podčiarkne rozvoj jeho pohybových schopností a súťaživosti. Cudzie jazyky sú podobne našou doménou, a preto sa snažíme rozširovať, prehlbovať a upevňovať komunikačné zručnosti žiakov v cudzích jazykoch, rovnako podporovať ich sebavzdelávanie prostredníctvom účasti na zahraničnej praxi či v jazykových olympiádach. Ani tento školský rok nebol pre nás výnimkou a s hrdosťou môžeme konštatovať, že na našich školských „schodoch slávy“ si našli svoje miesto

ďalší úspešní riešitelia. Z okresného kola olympiády v anglickom jazyku si ocenenia priniesli: Magdaléna Stodůlková – za 1. miesto (kat. 2B) a Johana Kuzmová – za 3. miesto (kat. 2D). V okresnom kole olympi-

ády v nemeckom jazyku úspešne bodovala Rebecka Sliacka a získala podobne 3. miesto (kat. 2B). Nemožno nespomenúť víťazku školského kola Bianku Antošíkovú, ktorá si zmeria sily priamo na krajskom kole vo februári v olympiáde z francúzskeho jazyka a lásku k rodnej reči bude prezentovať víťazka školského kola v krajskom kole olympiády zo slovenského jazyka a literatúry - Johana Kuzmová. Všetkým zúčastneným študentom ďakujeme za vzornú reprezentáciu a prajeme im ešte veľa šťastia i úspechov na ceste za svojím jazykovým snom, ktorý im umožní rozprestrieť krídla pri spoznávaní kultúrneho bohatstva iných národov.

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Štvrtok 30.1. o 18.30 h
Piatok 31.1. o 18.30 h
Sobota 1.2. o 18.30 h
Nedeľa 2.2. o 18.30 h
Štvrtok 6.2. o 18.30 h

Černák

Triler, 115 min., Slovensko, P:18+, vstupné:6€. Završenie filmového príbehu slovenského mafianskeho bossa Mikuláša Černáka.

Nedeľa 2.2. o 16.00 h

Paddington v džungli

Rozprávka, rodinný, 106 min., P, vstupné:6€. V novom dobrodružstve sa medvedík Paddington, obľúbený milovník marmeládových sendvičov, vracia do Peru, odkiaľ pochádza, aby našiel svoju tetu Lucy, ktorá zmizla z Domova pre medvedov na dôchodku.

Utorok 4.2. o 18.30 h

Parthenopé

Fantasy, Francúzsko, Taliansko, dráma, 136 min., P:15+, vstupné:6€. V roku 1950 sa v tom najkrajšom meste narodila tá najkrajšia žena. Svojím vzhľadom dokáže Parthenope očariť každého, kto ju uvidí, ona však nechce byť iba symbolom pomínuteľnej krásy a vydáva sa na cestu poznania. Zamilováva sa pritom do juhotalianskej metropoly a miestnych obyvateľov, ktorých osudy sú neodmysliteľne späté s históriou Neapola. Držiteľ Oscara Paolo Sorrentino (Veľká nádehra) natočil veľkolepé filmové pojednanie o ľudskej krásy a jej moci, ale aj milostný list svojmu rodnému mestu.

Streda 5.2. o 18.30 h

Babygirl

Triler, erotický, 114 min., P:18+, vstupné:6€. Erotický thriller Babygirl nahnal Filmový festival v Benátkach a vyslúžil si 6,5 minútové ovácie postojáčky. Tento napínavý a provokatívny film sleduje vysoko postavenú riaditeľku Romy (Nicole Kidman), ktorá si začne románek s mladším stážistom Samuelom (Harris Dickinson). Nicole Kidman za svoju rolu získala ocenenie za najlepšiu ženskú hereckú výkon a podľa kritikov aspiruje za rolu Romy aj na Oscara. Babygirl je oslobodzujúci príbeh jednej ženy a rozprávaný ženou, čo ho robí jedinečným a autentickým. Je to film o sexe, túžbe, vašich vnútorných myšlienkach, tajomstve, manželstve, pravde, moci.

Piatok 7.2. o 18.30 h

Nedeľa 9.2. o 18.30 h

Bob Dylan:

Úplne neznámy

Hudobný, dráma, USA, životopisný, 130 min., P: 15+, vstupné:6€. Príbeh filmu sa točí okolo kontroverzie, ktorá sprevádzala prechod Boba Dylana od akustických pesničiek k elektrickým nástrojom. V úlohe Boba Dylana sa predstaví Timothée Chalamet.

Adela a 4 chlapi

alebo, prečo sa Adela bála duchov v Banskej Štiavnici.

Zostava, ktorú sme vám ponúkli vo štvrtok 23.1. večer v kultúrnom centre, sľubovala zábavu a odpútanie sa od bežných starostí spôsobom, aký dokážu ponúknuť len dlhoroční umelci pôsobiaci na slovenskej scéne. Prečo práve Adela priniesla na naše pódia tento svieži formát a ako sa ujal?

Dlhoročná moderátorka televíznych a rozhlasových relácií prijala výzvu živého publika. Ono poskytuje okamžite spätnú väzbu, ktorá je vždy pozitívna, nabitá radosťou a smiechom. Je to droga, ktorá človeku dáva energiu robiť svoj job snov s nadšením.

Všetci piati účinkujúci otvorili svoje vnútro, dali publiku nahliadnuť aj do najtajnejších kútov svojich predstáv a životov. A bola to jazda. V závere mali návštevníci možnosť vypovedať každého z nich záľudnými otázkami. Spätná väzba bola priama a veľmi vtipná. Občas sa chlapi

bavili sami na sebe, a vytvorili špirálu nekonečných gagov. Každý z nich už bol v našom meste niekoľkokrát, dokonca aj na niekoľkých svadbách. Posledný pobyt hercov a moderátorky sa spájal s Adeliným strachom z duchov.

Až po uistení, že bol historický objekt vysvätený, prijala pobyt s patričným nadšením.

V deň akcie bolo celé mesto zľadovené, a tak si partia užila tento vzácny úkaz hore- dole Štiavnica, našťastie bez následkov.

Záverčný klasik standing ovation potvrdil, že voľba Adela a 4 chlapi bola dobrá. Herci, ktorí sa s radosťou podelili o svoje zážitky a časté životné peripetie či radosti boli Vlado Kobielsky, Filip Tůma, Adam Bardi, Marek Fašiang. Najbližším predstavením v kultúrnom centre bude divadelné predstavenie Mama umrela dvakrát so známymi hercami, v sobotu 15.2.2025 o 19.00 h

Zuzka Patkošová,
odd.KŠAMK

Tolkšou Adely Vinczeovej FOTO LUBO LUŽINA

Sobota 8.2. o 18.30 h

Skutočná bolesť

Komédia, dráma, USA, 95 min., P:15+, vstupné:6€. Bratrance David a Benji, ktorí majú židovské korene sa vydávajú na cestu do Poľska, aby navštívili dom svojej zosnulej starej mamy a nadviazali kontakt so svojím dedičstvom. David, zdržanlivý a pragmatický otec a manžel, ostro kontrastuje s Benjim, voľnomyšlienárskym a excentrickým tulákom. Ich osobnosti sa stretávajú, keď Benji kritizuje Davida za to, že stratil svoju bývalú väseň a spontánnosť, zatiaľ čo David bojuje s Benjeho nefiltrovanými výbuchmi a nedostatkom životného smeru.

Nedeľa 9.2. o 16.00 h

Una a jej kamaráti

Animovaný, Veľká Británia, Írsko, 80 min., P, vstupné:6€. Dlhometrážny film pre najmenšie deti a ich rodičov z dielne animačného štúdia, ktoré stálo za divácky mimoriadne úspešným filmom Pieseň mora. Film o kráse prírody, odvahy, priateľstve a o tom čo robí domov domovom.

Utorok 11.2. o 18.30 h

Keď život chutí

Animovaný, komédia, ČR, SR, Francúzsko, 79 min., P:7, vstupné:6€. Letné prázdniny sa končia a Benjamin Pipetku, trinásťročného obézneho chlapca s excelentnými kuchárskymi schopnosťami čaká najťažší rok jeho doterajšieho života. Na základe odporúčania školskej lekárky je nútený aktívne riešiť svoju nebezpečnú nadváhu, čo privádza jeho rozvedených rodičov k spoločnej snahe synovi pomôcť.

Štvrtok 13.2. o 18.30 h

Captain America:

Prekrásny nový svet

Sci-fi, akcia, USA, dobrodružný, 110 min., P:15+, vstupné:6€. Po zvolení Thaddeusa Rossa za prezidenta Spojených štátov sa Sam Wilson ocitá v centre medzinárodného incidentu a musí sa snažiť zastaviť jeho skutočných pôvodcov. Captain America: Prekrásny nový svet je pripravovaný americký superhrdinský film založený na postave Sam Wilsona.

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica.

Otvorené:

po-so: 8.00 – 16.00 h

ne: zatvorené

Kontakt: 045/6949653, i

c@banskastiavnica.sk

Oznam z MsK

Mestská knižnica v Banskej Štiavnici oznamuje, že **od 1. februára 2025 nastane zmena výpožičných hodín** v týždni, a to ich rozšírením o výpožičné služby vo štvrtok. **Prevádzkové hodiny v mestskej knižnici teda od 1.2.2025 budú:**

po: 8.00-17.00 h

ut: 8.00-17.00 h

st.: 8.00-17.00 h

št.: 8.00-15.00 h

pi.: 8.00-17.00 h

Aj touto pozitívnu zmenou chceme prispieť ku skvalitneniu našich služieb a Vašej spokojnosti. Ďakujeme za Vašu stálu priazeň!

/MsK/

Darujte 2%

Vaše 2% z dane znamenajú prejavenu dôveru a podporu v rozvíjaní aktivít v prospech prijímateľov sociálnej služby. Sú dôležitým pilierom financovania ambulantných sociálnych služieb, nakoľko mentálne a telesne znevýhodnení mladí ľudia a deti majú vzhľadom na svoje ochorenie obmedzený prístup k bežným aktivitám zdravého človeka. Dôsledkom je odsúvanie na okraj spoločnosti, nízka úroveň socializácie a nedostatok finančných možností. V našom meste je určite viac organizácií, ktoré sú registrované na príjem 2% z dane a MARGARÉTKA je jedným z nich. Prosím, nájdite si čas, nenechajte časť svojich odvedených daní prepadnúť.

Helena Koťová

Vedúca DSS Margarétka

Kontakty

na kominárov pôsobiach
v našom regióne:

Lukáš a Milan Torýský:

+421 903 541 743

Ing. Rudolf Pukan:

+421 911 653 399

Martin Šajbovský:

+421 904 112 664

plk. Ing. Ivan Pružina
riaditeľ OR HaZZ v ZH

myšlienka
dňa

„Láska je väčšia než príval slov.
O láske sa nediskutuje. Láska je.“

Antoine de Saint-Exupéry

Život (žijem) s hudbou a umením

Václav „Wašo“ (Wuashica, Wačkovec) Šimko je neodmysliteľnou súčasťou slovenskej alternatívnej hip-hopovej scény a ikonou banskoštiavnického kultúrneho života.

Má na konte projekty: Art Dealer (2024), Hills Bros Mixtape (2022), Kontakt (2016), Bez šance (2012), množstvo singlov, videoklipov, vystúpení na Slovensku a v Čechách. Je aktívny textár, výtvarník a spolupracovník mnohých kultúrnych aktivít, za tieto oblasti jeho pôsobenia získal už niekoľko ocenení.

Na jeho tvorbu sme sa ho opýtali a požiadali o rozhovor:

Predstav sa našim čitateľom a ako si sa dostal k hudbe?

„Hip-hopovej hudbe som sa začal venovať od roku 2012, keď som krsťil svoj prvý album v Pražovni s Delikom a Zdenkou Prednou pod názvom „Wuashica - Bez šance“. Odtedy sa venujem hudbe, písaniu textov, koncertovaniu a nakrúcaniu videoklipov, zapájam sa do rôznych projektov, spoluprác. Je mi čťou propagovať Banskú Štiavniciu, žijem a pracujem tu so svojou priateľkou, výtvarníčkou Ivi Mrak, spoločne vytvárame tvorivé kreatívne dielne pre dospelých a aj deti. Som rád, že môžem byť aktívnou súčasťou kultúrneho života v našom malom mestečku.“

V minulom roku si vystúpil na Salamandrových dňoch a pódiu s projektom Hills Bros, predstav nám tento projekt:

„Vystúpili sme na Salamandrovom pódiu a boli sme predskokanmi Zuzky Smatanovej. Ešte stále mám silné spomienky na tento krásny koncert, kedy sme s rapperom M.O.Z.O.m (Matej Mozoláni) a Luciou Čiernou zažili silu energie z viac ako tisícového publika. S M.O.Z.O.m sa poznáme vyše 20 rokov a spolu s ním tvoríme od roku 2021 multizánrové zoskupenie Hills Bros. V roku 2022 sme vydali náš debut s názvom Hills Bros Mixtape. Popritom sa venujem aj samostatným projektom v rámci hudby a video produkcie.“

Uvidíme Vás tento rok v Banskej Štiavnici a okolí?

„Tento rok by som tu chcel určite pokrstiť môj nový album Art Dealer. Vždy sa teším na domáce publikum a hoc je iba január, už teraz sa nám plnia letné termíny koncertov na Slovensku a aj v susedných Čechách, z čoho sa tiež veľmi tešíme. Zatiaľ pre-

zradím, že budeme v júli vystupovať na trojdňovom podujatí v Banskej Bystrici, ktoré sa organizuje v prekrásnej Starej Trznici a do Čiech sa chystáme v septembri na Dni slovenskej kultúry v Moravskej Třebovej.“

Predstav nám tvoje nové EP Art Dealer:

„Na sólovom EP som pracoval od r. 2020, medzitým vznikol projekt Hills Bros, potom prišlo množstvo koncertov, singlov a projektov. Moja pripravovaná sólovka si na mňa teda nakoniec počkala „v šuflíku“. S odstupom času som celý ten materiál vnímal inak, už viac nekorešpondoval s mojím terajším vnímaním sveta, života, tvorby a umenia. Všetko som začal vnímať svojou aktuálnou optikou a vyskladal to nanovo. Nahrál som 9 nových sólových skladieb, na ktorých mi sekunduje M.O.Z.O., Sermone, Sandra Kuhn a viacerí hudobní producenti. Album som nahrával v Banskej Štiavnici v Belházyho dome, zvuk robil Mike Valy z Košíc. Nahrávanie EP sme sfinalizovali 26. decembra a už o dva dni na to som tento hudobný počín vyslal do éteru.“

Okrem hudby sa venuješ aj umeniu, prezrad' nám viac:

„Už som spomenul a rád spomeniem opätovne moju priateľku a výtvarníčku Ivi Mrak, s ktorou sme spoločne založili v centre Banskej Štiavnice výtvarný ateliér. Nachádza sa v bývalej Terra Permonii (aktuálne Arte Misia). Je to náš tvorivý priestor, kde sa venujeme maľbe obrazov, príprave rôznych grafičiek, návrhov a vizualizácií streetart projektov. Vedeť tu aj spomínané workshopy s deťmi a zážitkové výtvarné kurzy pre dospelých. Je to našim poslaním. Mávame tu spolu s ďalšími tvorcami z Arte Misie raz-dvakrát do mesiaca otvorené ateliéry. Ľudia tak majú možnosť nahliadnúť do našej tvorby, spoznať sa s nami, niečo si u nás objednať, vyskúšať, alebo sa len tak porozprávať, prípadne sa nechať inšpirovať k tvorbe.“

Kde všade tá fanúšikovia môžu nájsť?

„Srdečne všetkým pozývam na moje sociálne siete, moje aktivity nájdete pod stránkami s názvom Wašo Šimko, Wašo Artist, Hills Bros a taktiež pod menom Ateliér v Štiavnici. Sme

pomerne aktívni a podľa reakcií fanúšikov že vraj aj vcelku zábavní. Pod týmito menami nás nájdete na Facebooku, Instagrame, TikToku ale aj YouTube.“

Áká je Tvoja vízia do budúcnosti?

„Je pre mňa dôležité naďalej tvoriť a prepájať hudbu s vizuálnym umením. V aktuálnom období je pre mňa osobne veľmi dôležité vytvárať si pri tých všetkých projektoch rovnováhu a udržiavať si dobrý mindset, je to základ všetkého. Mojou víziou je tvoriť veci, z ktorých mám pri tvorbe zimmriavky a radosť. Sú to projekty, ktoré majú význam. A inak, teraz trochu od vecí, musím sa totiž pochváliť jednou čerstvou novinkou! Len pred pár dňami som sa dozvedel, že som nominovaný porotou Rádía FM (@efemko) s mojím novým EP-čkom „Art Dealer“ na longlist hudobných ocenení RadioHead Awards (@radiohlavy) v kategórii Debut roka 2024 a je to pre mňa obrovská česť! Ak by ste chceli za moju tvorbu zahlasovať, môžete tak urobiť na webovej stránke Rádiohlavy v sekcii hlasovanie v kategórii „debut roka“: (<https://www.radiohlavy.sk/hlasovanie?kategoria=debut>“).

Komu by si sa chcel poďakovať na záver?

„Moje obrovské ďakujem patrí Ivi (mojej partáčke a partnerke v jednom), M.O.Z.O.-vi, našej manažérke Katke, rodine, všetkým mojim kamošom, známym a v neposlednom rade našim fanúšikom! Ďakujem za to, že pri mne stojíte a že Vás naša tvorba baví!“

Za rozhovor poďakoval a poprial veľa úspechov

Michal Kríž

FK Sitno Banská Štiavnica

pred jarnou časťou sezóny

Na začiatok jarnej časti futbalovej sezóny sme sa opýtali športového riaditeľa FK Sitno Banská Štiavnica Mgr. Lukáša Pellegriniho:

Ako pokračovala zimná príprava pred začiatkom jarnej časti?

„Po skončení jesennej časti futbalovej sezóny sme neskončili s tréningmi a trénovali sme ďalej v hale a na umelých ihriskách. Sezóna začína 23.3.2025, A-mužstvo už začalo spoločnú prípravu na jarnú časť 2024/25. Prvý súťažný zápas odohrajú 23.3.2025 na ihrisku súpera OŠK Radzovce.“

A ako sa darilo mužstvu, mládeži v súťažiach?

„A-mužstvo – 7. miesto, začiatok sezóny 23.3.2025 na ihrisku súpera OŠK Radzovce. Starší dorast U19 – 8. miesto, začiatok sezóny 16.3.2025, doma proti MŠK Kysucké Nové Mesto. Mladší dorast U17 – 13. miesto, začiatok sezóny 16.3.2025, doma proti MŠK Kysucké Nové Mesto. Starší žiaci U15 – 6. miesto, začiatok sezóny 6.4.2025, na ihrisku súpera MFK Dukla Banská Bystrica, B. Mladší žiaci U13 – 6. miesto,

začiatok sezóny 6.4.2025, na ihrisku súpera MFK Dukla Banská Bystrica, B. Prípravka U11 – 1. miesto, začiatok sezóny 15.4.2025, na ihrisku súpera TJ Tatran Bzenica. Prípravka U9 – 6. miesto, začiatok sezóny 2.4.2025, na ihrisku súpera TJ Partizán Župkov. Okrem spomínaných kategórií trénujú aj U7, U10 a U12,13.

Mládež trénuje od začiatku januára, začala hneď po skončení zimných prázdn-

in. Na tréningy využívame telocvičňu alebo umelé plochy a tešíme sa, keď príde jar a vybehneme na trávnik.“

Čo chystáte v klube počas roka?

„V klube, tak ako to bolo aj v predchádzajúce roky sa chceme a budeme venovať aj v tomto roku rozvoju mládeže a s tým budú spojené akcie na štadióne. Aj tento rok by sme chceli pripraviť na štadióne Deň detí, športový deň s Domovom Márie, cez letné prázdniny futbalový kemp a mnoho iných, ktoré zatiaľ neprezradím. Popri týchto akciách budeme našim mládežníkom držať palce, či už v majstrovských zápasoch, alebo na turnajoch. Ale, samozrejme, pre mňa osobne je najdôležitejšie, aby sme nestrácali chuť a nadšenie a aby sa deti v našom klube tešili a bavili športom. Na záver mi dovoľte poďakovať vedeniu, trénerom, hráčom, deťom za výbornú reprezentáciu klubu a rodičom za ich podporu.“

Ďakujeme Mestu Banská Štiavnica za finančnú podporu poskytnutú v roku 2024!

Za rozhovor poďakoval a poprial veľa úspechov v sezóne

Michal Kríž

Polievka na našom stole

Január je vraj medzinárodným mesiacom polievok. Tieto určite patria k najdôležitejším jedlám na našom stole. Tiež som ich milovníčkou, lebo naozaj spĺňajú povestných sedem kúziel. Zasytia hlad, uhasia smäd, vyčistia zuby, naplnia žalúdok, pomáhajú udržať štíhlu líniu, dajú nás do pohody a udržujú zdravú farbu našej pokožky. V mnohých domácnostiach majú svoje nezastupiteľné miesto, ale mnoho ľudí ich aj zaznáva. Preferujú skôr hlavné jedlo – teda druhý chod obeda. Prítom takú „dobrú polievku“ si môžeme dať ráno aj večer. Najmä veľká časť mladej generácie ju absolútne nepovažuje za dôležitú. Tínedžerov či školákov oveľa viac láka fast foodová potrava, ktorá je pre nich rýchlo dostupná a moderná. Mamičky veľmi dobre vedia, koľko sa natrápia, kým ich ratolesti pred hlavným chodom vložia do úst aspoň pár lyžičiek tejto vynikajúcej tekutiny. Prešli sme si tým určite všetky pri malých deťoch. Aj skúsená poradkyňa na zdravú výživu, Mgr. Iveta Zimmermannová z B. Štiavnice, nám odporúča:

„Polievky sú bohatým zdrojom minerálov, vitamínov, vlákniny a súčasťou nám dopĺňajú aj pitný režim. Keďže človek by mal denne skonzumovať 400g zeleniny, tak polievka je vhodným zdrojom tohto príjmu. Najmä zeleninové a strukovino-
vé polievky sú bohaté na vlákninu, ktorá má dobrú sýtiacu schopnosť, spomaľuje vstrebávanie sacharidov a viaže na seba cholesterol. Preto je jej obsah v strave veľmi dôležitý. Konzumuje sa hlavne na obed, ale pri redukcii hmotnosti je ideálna na večeru“.

Koľko úžasných receptúr polievok uchovali pre nás naše mamy a staré mamy. Tie domáce chutia vždy najlepšie. Preto aj vy, milí čitatelia, ak máte nejaký dobrý recept, ktorý by ste chceli ponúknuť ostatným, sem s ním. Napíšte mi ho, prosím, do môjho e-mailu: danielags@centrum.sk. Pripojte Vaše celé meno, názov bydliska a môžete pridať aj vek. Veríme, že Vaše návody si nájdú tých správnych adresátov, pretože s Vaším dovolením ich postupne zverejníme v našich novinách.

Ing. Daniela Sokolovičová

Majstrovstvá Západného Slovenska v hale

Nedeľu 19.1.2025, sa jedenásť pretekárov ŠK Atléti BS, zúčastnili majstrovstiev ZsAZ v staručkej a takpovediac jedinej atletickej hale na Slovensku v Banskej Bystrici.

Súťažili ml. žiaci narodení 2012 a mladší. Samozrejme, medaily sme nedostávali, keďže patríme do Stredného Slovenska, ale potrebovali sme pretekať a dostať sa do formy pred našimi Majstrovstvami SsAZ 1. a 2. februára. Z výsledkov našich atléto-
v prinášame info, celé výsledky si môžete dohľadať na: <https://statistika.atletika.sk/vysledky/76896/0/2>

60m prekážok: Eliška Bačíková - 1.miesto v rozbehu, celkovo 2.miesto časom 11.03s. Michaela Šušková 60m a osobný rekord a suverénne víťazstvo 8,43s. Eliška Bačíková v rozbehu 9,23s, Lili Halátová 10,11 - osobný rekord a Adela Krahulcová 9,60s

60m chlapci: Ondrej Bačík 8,82s - osobný rekord. Viktor Šlen-

ker 9,72s, osobný rekord. Samuel Truska 11,03s a Samuel Šlenker 10,15s

600m ml. žiaci: Ondrej Bačík - 5.miesto 1:56,77 min, Viktor Šlenker 2:17,94 min.

600m ml. žiačky: Michaela Mária Palášthyová 1:57,63 min - 5.miesto. Lili Halátová 2:15,49min a Adela Krahulcová 2:19,81min

1500m ml. žiačky: Veronika Veve Ivaničová skončila v halovom maxime druhá 5:34,13min

Vrh guľou ml. žiačky, 2 kg: Michaela Šušková - 8.miesto 6,99m

Guľa ml. žiaci, 3 kg: 1.miesto Viktor Bartoš 10,27m, Samuel Šlenker - 3.miesto 8,26m - osobný rekord a 5.miesto Samuel Truska 6,94m - osobný rekord.

Skok do diaľky ml. žiačky: Michaela Mária Palášthyová - 3.miesto - halové maximum a iba centimeter za os. rekordom 419cm

Skok do diaľky ml. žiaci - 3.miesto Viktor Bartoš 436 cm.

Tréner Petro: Samozrejme, s výkonmi v tomto časovom horizon-

te, som spokojný - dokonca so Šušou Miškou Šuškovou nad mieru. Som hrdý na zverencov, podali skvelé výkony a bojovali. Podmienky na tréning v zime až také nemáme, sme v telocvični na Horáčke a tu do vytrvalosti až toľko nenarobíme. Poďakovanie patrí všetkým pretekárom a, samozrejme, rodičom za pomoc pri pretekoch a odvoz. Žiaľ, financie na tento rok nemáme žiadne - rozpočet Mesta Banská Štiavnica nebol prijatý a naozaj fungujeme len z tohto rozpočtu, keďže podnikatelia nemajú záujem podporovať mládež, o ktorej sčasti pochybujú, že to sú stratené peniaze... Ja tomu rozumiem, lebo dnes športujú a zajtra už nie - lebo, ale myslím, že ak nepodporíme tých pár desiatok detí v našom meste, tak naozaj nevidím dlhé trvanie výsledkov, konkrétne v atletike na takej špičkovej úrovni. Jeden pretek v B. Bystrici nás stál 145 €, to len aby ste si vedeli predstaviť, a to bolo len štartovné a občerstvenie pre deti.

Predseda ŠK Atléti BS, Róbert Petro

služby

■ Realizujem stavebné, klampiarske a tesárske práce, brúsenie nožov a nožníc, tel.č: 0903 549 052

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

Na predaj

suché smrekové triesky
na podkúrenie.
Pri objednávke nad 18 kg
doprava vrámci BŠ zdarma!
Cena: 6kg/5,-€
Tel. kontakt: 0905 469 249

**Inzerujte aj vy
v Štiavnických novinách**

Potraviny
pod hriboomdonášková
služba**DONÁŠKA
AŽ K VAŠIM
DVERÁM**

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

*Hľadáte priestor pre oslavu,
křstiny, kar, rodinné či priateľské posedenie?*

Reštaurácia Svätá Barborka

Vám ponúka menu od 9,90 € na osobu.

V prípade záujmu kontaktujte sa na: 0911 828 382.

L.N.Trade Pod Sitnom
registrovaný sociálny podnik

ponúka:

- stavebnú činnosť
- murárske práce

☎ 0911 772 771

Cena inzercie v

**Štiavnických
novinách**1 slovo 0,50€
1 cm² 0,70€**Ples štiavnickej Živeny****1.** február
2025 19:00Pleta
Banská Štiavnica*Vstupenka : 44,-*

V cene sú zahrnuté:

prípitok, večera, káva, slané, sladké, pohár vína, kapustnica,
TOMBOLA

9 771337 802001

02

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-
charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Má-
ria Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica,
tel.: 045 6949652, 0918 688 850, **e-mail:** michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP
do dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11
■ ISSN 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie
redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho pís-
omného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.